

DECYZJA KOMISJI**z dnia 20 lipca 2010 r.****w sprawie pomocy państwa C 27/09 (ex N 34/B/09) Dotacja budżetowa dla France Télévisions, którą Republika Francuska zamierza wdrożyć na rzecz France Télévisions***(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 4918)***(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2011/140/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 23 stycznia 2009 r. Republika Francuska zgłosiła Komisji zamiar udzielenia dotacji budżetowej na rzecz France Télévisions w wysokości 450 mln EUR, którą uwzględniono już w ustawie budżetowej na rok 2009. Dnia 13 marca 2009 r. Komisja zwróciła się o dodatkowe informacje, których Republika Francuska udzieliła dnia 25 maja 2009 r. W piśmie tym Republika Francuska szerzej omówiła przedmiot zgłoszenia, wyrażając zamiar wprowadzenia trwałego i wieloletniego mechanizmu finansowania publicznego France Télévisions, uwzględniającego między innymi udzielanie rocznej dotacji.
- (2) Pismem z dnia 1 września 2009 r. Komisja z jednej strony uznała, że dotacja budżetowa, którą przegłosowano na rok 2009, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”), z drugiej strony poinformowała Republikę Francuską o swojej decyzji o wszczęciu procedury przewidzianej w art. 108 ust. 2 TFUE w odniesieniu do nowego mechanizmu finansowania publicznego France Télévisions na kolejne lata.
- (3) Republika Francuska przedstawiła swoje uwagi dnia 7 października 2009 r.

- (4) Decyzję Komisji o wszczęciu postępowania opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących przedmiotowej pomocy.
- (5) Komisja otrzymała od zainteresowanych stron uwagi na ten temat. Przekazała je Republice Francuskiej, dając jej możliwość odniesienia się do nich, i otrzymała od niej uwagi w piśmie z dnia 15 stycznia 2010 r.
- (6) W dniach 23 kwietnia, 19 maja i 22 czerwca 2010 r. Republika Francuska przekazała Komisji szczegółowe lub dodatkowe informacje.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS MECHANIZMU FINANSOWANIA

- (7) Wieloletni mechanizm finansowania, który jest przedmiotem niniejszej decyzji, należy rozważać w kontekście finansowania zadań France Télévisions związanych ze świadczeniem usługi publicznej, które Komisja rozpatrywała w swoich decyzjach z dnia 10 grudnia 2003 r. ⁽³⁾, dnia 20 kwietnia 2005 r. ⁽⁴⁾, dnia 16 lipca 2008 r. ⁽⁵⁾ i dnia 1 września 2009 r. ⁽⁶⁾. Stanowi on jednak środek odmienny od środków, których dotyczyły decyzje z lat 2003, 2005 i 2008. W szczególności dotacje budżetowe, szerzej omówione poniżej, zwiększą środki publiczne przydzielane France Télévisions z tytułu opłaty na rzecz publicznego sektora audiowizualnego, dawniej zwanej należnością audiowizualną, która była przedmiotem decyzji Komisji z dnia 20 kwietnia 2005 r. i której – jako pomocy istniejącej – nie zmieniono nowymi przepisami. Te dwa rodzaje środków publicznych będą przeznaczone na pokrycie kosztów realizacji zadań France Télévisions związanych ze świadczeniem usługi publicznej, pomniejszonych o utrzymane dochody netto z działalności komercyjnej.

II.1 Główne podstawy prawne

- (8) Główne przepisy w zakresie nowego mechanizmu finansowania publicznego zawarto w ustawie nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r. dotyczącej komunikacji audiowizualnej i nowej usługi publicznej świadczonej przez telewizję. Zgłoszona pomoc stanowi część szerszego

⁽²⁾ Zob. przypis 1.⁽³⁾ Decyzja Komisji 2004/838/WE (Dz.U. L 361 z 8.12.2004, s. 21).⁽⁴⁾ Decyzja Komisji nr C(2005) 1166 wersja ostateczna (Dz.U. C 235 z 30.9.2005).⁽⁵⁾ Decyzja Komisji nr C(2008) 3506 wersja ostateczna (Dz.U. C 242 z 23.9.2008).⁽⁶⁾ Decyzja Komisji 2009/C 237/06 (Dz.U. C 237 z 2.10.2009, s. 9).⁽¹⁾ Dz.U. C 237 z 2.10.2009, s. 9.

programu reform dotyczących struktur i zadań publicznego sektora audiowizualnego w ramach ogólnego interesu gospodarczego przewidzianych w ustawie. Ustawa zmienia więc przepisy ustawowe regulujące zadania France Télévisions związane ze świadczeniem usługi publicznej, w szczególności ustawę nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. o wolności komunikacji społecznej. Zadania te określono bardziej szczegółowo w specyfikacji i umowie w sprawie celów i środków France Télévisions, które zatwierdzono w przepisach przyjętych w celu wykonania ustawy o wolności komunikacji społecznej. Ustawa nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r. zawiera również przepisy finansowe zmieniające kodeks podatkowy oraz zatwierdzające zasadę dotyczącą dotacji budżetowej na rzecz France Télévisions uwzględnionej w ustawie budżetowej.

II.2. Działalność i finansowanie beneficjenta: France Télévisions

- (9) France Télévisions jest spółką akcyjną utworzoną na mocy art. 44-I ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. o wolności komunikacji społecznej. Na mocy zmienionej ustawy powstała jedna spółka, France Télévisions, łącząca oddzielne podmioty prawne, które wcześniej były związane z różnymi kanałami. Spółka podlega kontroli gospodarczej i finansowej państwa francuskiego. Kapitał zakładowy dzieli się na akcje imienne, które mogą należeć wyłącznie do państwa. W zarządzie spółki oprócz prezesa zasiada czterestu członków, powoływanych na okres pięciu lat, wśród których znajduje się dwóch parlamentarzystów wyznaczonych przez komisje do spraw kultury odpowiednio Zgromadzenia Narodowego i Senatu, pięciu przedstawicieli władz państwowych, pięciu członków nominowanych przez Najwyższą Radę Audiowizualną (fr. *Conseil Supérieur de l'Audiovisuel*) oraz dwóch przedstawicieli pracowników.
- (10) France Télévisions jest największą francuską grupą prowadzącą działalność w sektorze audiowizualnym. Grupa zatrudnia około 11 000 osób i posiada takie kanały jak France 2, France 3, France 4, France 5 i France Ô, nadające na terytorium Francji metropolitalnej; w skład w grupy wchodzi także RFO, spółka skupiająca publiczne stacje telewizyjne i radiowe nadające we francuskich departamentach i na terytoriach zamorskich. W skład grupy wchodzi także dział reklamowy, chociaż bada się możliwość wycofania z tej działalności, oraz spółki prowadzące działalność dywersyfikacyjną. Niektóre kanały France Télévisions są kanałami o szerokim zasięgu nadawania w wielu państwach członkowskich, w szczególności w Belgii i w Luksemburgu.
- (11) W 2007 r., tj. w ostatnim roku obrotowym przed ogłoszeniem reformy publicznego sektora audiowizualnego, obroty France Télévisions wyniosły 2 927 mln EUR, w tym 64,2 % stanowiły środki pochodzące z należności audiowizualnej, 28,1 % – dochody komercyjne (z reklam i akcji sponsorskich), a 7,7 % – pozostałe dochody. W latach 2003–2007 udziały procentowe różnych składników obrotu były stosunkowo stabilne, przy czym dochody z reklam i akcji sponsorskich oscylowały na poziomie 30–28 %. W każdym roku z lat 2003–2007 cała grupa osiągnęła nieznacznie dodatni

wynik netto, wynoszący łącznie dla całego okresu 99 mln EUR.

- (12) Ta tendencja odwróciła się po ogłoszeniu reformy publicznego sektora audiowizualnego w styczniu 2008 r., zakładającej w szczególności docelowe zniesienie dochodów pochodzących z nadawania reklam. Rok obrotowy 2008 był dla grupy France Télévisions rokiem deficytowym, który przyniósł wynik ujemny w wysokości [50-100] (*) mln EUR (z czego [50-100] mln EUR w ramach usługi publicznej), co wynikało w szczególności ze znacznego spadku dochodów z reklamy, którego nie wyrównała całkowicie dotacja nadzwyczajna w kwocie 150 mln EUR, której przyznanie Komisja zatwierdziła w decyzji z dnia 16 lipca 2008 r. W roku 2009, po wejściu w życie reformy publicznego sektora audiowizualnego, dotacja budżetowa wypłacona ostatecznie w wysokości 415 mln EUR, zatwierdzona przez Komisję w decyzji z dnia 1 września 2009 r., pozwoliła niemalże na zaradzenie spadkowi dochodów komercyjnych i grupa France Télévisions osiągnęła niewielką nadwyżkę ([10-20] mln EUR). W ramach usługi publicznej grupa poniosła jednak niewielką stratę na poziomie [0-5] mln EUR, zawdzięczając wynik dodatni spółkom komercyjnym wchodzącym w skład grupy.
- (13) Działalność France Télévisions i zarządzanie przedsiębiorstwem w latach 2004–2008 oraz jego pozycja w kontekście reformy publicznego sektora audiowizualnego były przedmiotem stosunkowo krytycznego sprawozdania francuskiego Trybunału Obrachunkowego, zatytułowanego *France Télévisions a nowa telewizja publiczna*. Sprawozdanie, do którego odnoszą się w swoich uwagach niektóre z zainteresowanych osób trzecich, przyjęto i podano do wiadomości publicznej dnia 14 października 2009 r., po przyjęciu decyzji o wszczęciu postępowania. W sprawozdaniu wskazano, że istnieją marginesy wzrostu dotychczas niewykorzystane w zarządzaniu i w wynikach France Télévisions oraz przedstawiono zalecenia mające na celu przyszłą poprawę w nowym kontekście związanym z reformą.

II.3. Zadania France Télévisions związane ze świadczeniem usługi publicznej

II.3.1. Ustawowa definicja zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej

- (14) Artykuł 43-11 zmienionej ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. określa zadania France Télévisions związane ze świadczeniem usługi publicznej; artykuł ten stanowi, że kanały publiczne „wypełniają zadania związane ze świadczeniem usługi publicznej w interesie ogólnym. Udostępniają publiczności, z uwzględnieniem wszystkich jej części składowych, szereg programów i usług charakteryzujących się różnorodnością i pluralizmem, dbałością o wysoką jakość i innowacyjność, poszanowaniem praw jednostki oraz konstytucyjnie określonych zasad demokratycznych. Przedstawiają zróżnicowaną ofertę programów informacyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, rozrywkowych

(*) W nawiasy kwadratowe [...] ujęto dane poufne lub objęte tajemnicą handlową, które zastąpiono przedziałami liczbowymi.

i sportowych, nadawanych techniką analogową i cyfrową. Sprzyjają prowadzeniu demokratycznej debaty, wymianie poglądów między różnymi grupami społecznymi, integracji społecznej oraz kształtowaniu postawy obywatelskiej. Realizują działania na rzecz spójności społecznej, różnorodności kulturowej i walki z dyskryminacją oraz proponują program odzwierciedlający różnorodność społeczeństwa francuskiego. Promują język francuski oraz, w stosownych przypadkach, języki regionalne i ukazują różnorodność dziedzictwa kulturowego i językowego Francji. Przyczyniają się do rozwoju i rozpowszechniania dorobku intelektualnego i artystycznego oraz wiedzy na temat państwa, gospodarki, społeczeństwa, nauki i techniki, a także do promowania edukacji w zakresie technik audiowizualnych oraz mediów. Sprzyjają nauce języków obcych. Uczestniczą w procesie edukacji w dziedzinie środowiska i zrównoważonego rozwoju. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom umożliwiają odbiór nadawanych programów osobom niesłyszącym i niedosłyszącym. Zapewniają rzetelność, niezależność i pluralizm informacji oraz umożliwiają wyrażanie opinii osobom reprezentującym różne nurty myśli i różne poglądy, zgodnie z zasadą równego traktowania i z zaleceniami Najwyższej Rady Audiowizualnej. W celu wykonania swoich zadań podmioty publicznego sektora komunikacji audiowizualnej biorą udział w zewnętrznych działaniach o charakterze audiowizualnym, promowaniu frankofonii oraz rozpowszechnianiu francuskiej kultury i języka francuskiego na świecie. Dokładają starań na rzecz rozwoju nowych usług, mogących wzbogacić lub uzupełnić ich ofertę programową, a także nowych technik produkcji i nadawania programów oraz usług komunikacji audiowizualnej. Każdego roku w Parlamencie składa się sprawozdanie w celu określenia stanu wykonania przepisów niniejszego artykułu”.

II.3.2. Interpretacja obowiązku świadczenia usługi publicznej w ramach działalności France Télévisions

- (15) Jeżeli chodzi o konkretne przedstawienie tych zadań, art. 44 ust. I ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. stanowi, że France Télévisions ma obowiązek tworzenia i uwzględniania w programie audycji telewizyjnych i usług komunikacji audiowizualnej odpowiadających zadaniom związanym ze świadczeniem usługi publicznej określonym w art. 43-11 oraz w specyfikacji przewidzianej w art. 48 wspomnianej ustawy.
- (16) W dekrete nr 2009-796 z dnia 23 czerwca 2009 r. określono jedną obowiązującą od tej pory specyfikację w odniesieniu do France Télévisions. W specyfikacji określono zakres działalności kanałów France Télévisions, w tym wiążące wymogi programowe nadawania, często w godzinach wysokiej oglądalności, codziennych audycji kulturalnych, muzycznych, w szczególności przedstawiających muzykę klasyczną z uwzględnieniem różnych orkiestr europejskich lub regionalnych oraz spektakli teatralnych lub popularnonaukowych (art. 4–7 specyfikacji). France Télévisions ma również obowiązek uwzględniania we wszystkich swoich programach wymiaru europejskiego, w szczególności poprzez nadawanie reportaży dotyczących stylów życia i zwyczajów kulturowych istniejących w innych państwach członkow-
- skich, oraz nadawania programów religijnych poświęconych najważniejszym wyznaniom występującym we Francji (art. 14 i 15 specyfikacji). Określony jest również obowiązek utrzymania wysokiej i zrównoważonej oglądalności w odniesieniu do ogółu odbiorców (art. 18).
- (17) Ponadto zgodnie z art. 53 ustawy nr 86-1067 o wolności komunikacji społecznej między państwem a France Télévisions zawierane są wieloletnie umowy w sprawie celów i środków na okres od trzech do pięciu lat. W umowach tych – z poszanowaniem zadań France Télévisions związanych ze świadczeniem usługi publicznej – określa się w szczególności:
- priorytetowe osie rozwoju przedsiębiorstwa,
 - zobowiązania podejmowane w odniesieniu do różnorodności i innowacyjności w tworzeniu programów,
 - minimalną wartość inwestycji France Télévisions w produkcję europejskich dzieł filmowych i audiowizualnych oraz dzieł we francuskiej wersji językowej, wyrażoną jako wartość procentowa w stosunku do dochodów i jako bezwzględna wartość liczbowa,
 - zobowiązania zapewniające uczestnictwo i życie obywatelskie osobom niepełnosprawnym; dostosowanie wszystkich programów telewizyjnych do potrzeb osób niesłyszących lub niedosłyszących,
 - zobowiązania zapewniające nadawanie programów telewizyjnych, które dzięki odpowiednim rozwiązaniom mogą odbierać osoby niewidome lub niedowidzące,
 - wstępny kosztorys działalności na każdy odnośny rok oraz przyjęte ilościowe i jakościowe wskaźniki dotyczące wykonania i wyników,
 - wartość przyznaną przedsiębiorstwu środków publicznych, w tym wartość środków przeznaczonych priorytetowo na zwiększenie budżetu programów,
 - wysokość oczekiwanego zysku z dochodów własnych, w tym wysokość dochodów pochodzących z reklam i akcji sponsorskich,
 - perspektywy gospodarcze w odniesieniu do usług odpłatnych,
 - w stosownych przypadkach perspektywy przywrócenia równowagi finansowej.

(18) Obecnie obowiązek świadczenia usługi publicznej nałożony na France Télévisions jest przedmiotem umowy w sprawie celów i środków na lata 2007–2010 „France Télévisions – pierwszy zestaw darmowych kanałów cyfrowych” z dnia 24 kwietnia 2007 r., podpisanego przez ministrów sprawujących nadzór i przez prezesa France Télévisions. W rubryce celu I.2 „Promowanie wartości stanowiących istotę usługi publicznej” umowa określa cele wyrażone w formie konkretnych działań wraz z ilościowymi i jakościowymi wskaźnikami, które należy osiągnąć w poszczególnych obszarach, takich jak:

- działanie na rzecz dostępu do programów kulturalnych dla szerszej grupy odbiorców w kontekście demokratyzacji kultury poprzez nadawanie co najmniej jednego programu kulturalnego w godzinach wysokiej oglądalności,
- odzwierciedlanie pluralizmu w przedstawianych informacjach i debaty obywatelskiej,
- przedstawianie szerokiej gamy dyscyplin sportowych ze szczególnym uwzględnieniem dyscyplin najrzadziej prezentowanych na kanałach prywatnych,
- odzwierciedlanie różnorodności i eksponowanie znaczenia poszczególnych grup społeczeństwa francuskiego,
- działanie na rzecz ochrony francuskiej i europejskiej tożsamości kulturowej, zwiększenia poziomu wiedzy na temat funkcjonowania Unii Europejskiej i jej wkładu oraz promowania nauki języków obcych.

(19) W umowie uwzględniono również część dotyczącą finansowania wieloletniego, zawierającą klauzulę dostosowania, zgodnie z którą w zależności od poziomu dochodów z reklamy państwo i grupa zgadzają się na przeprowadzenie uzgodnień w celu dostosowania zapotrzebowania na środki publiczne, przy czym nadwyżki nieprzeznaczone na zmniejszanie zapotrzebowania na środki publiczne będą przeznaczane priorytetowo na wydatki na produkcję dzieł audiowizualnych.

(20) W wyniku reformy sporządzono aneks do obowiązującej umowy w sprawie celów i środków na okres 2009–2012. W aneksie tym, którego część finansową szerzej omówiono poniżej, wzmocniono wartości stanowiące istotę usługi publicznej świadczonej przez France Télévisions i ustalono nowe wskaźniki ilościowe, które należy osiągnąć w poszczególnych latach w niektórych obszarach określonych w motywie 18.

II.3.3. Wprowadzanie nowych, innowacyjnych usług audiowizualnych

(21) W nowej specyfikacji France Télévisions przewidziano wprowadzenie szeregu innowacyjnych usług mających na celu wzbogacenie oferty wydawniczej, takich jak internetowe usługi komunikacyjne, usługi mediów audiowizualnych na zamówienie lub usługi polegające na wzbogaceniu treści programów. Podobnie w aneksie do umowy w sprawie celów i środków również przewidziano wprowadzenie innowacyjnych usług, w szczególności nieodpłatnego lub odpłatnego udostępniania materiałów wideo, osobistej telewizji mobilnej, nadawania w Internecie, aplikacji mobilnych oraz regionalnych i tematycznych telewizji internetowych.

zualnych na zamówienie lub usługi polegające na wzbogaceniu treści programów. Podobnie w aneksie do umowy w sprawie celów i środków również przewidziano wprowadzenie innowacyjnych usług, w szczególności nieodpłatnego lub odpłatnego udostępniania materiałów wideo, osobistej telewizji mobilnej, nadawania w Internecie, aplikacji mobilnych oraz regionalnych i tematycznych telewizji internetowych.

II.3.4. Zewnętrzna kontrola wypełniania obowiązku świadczenia usługi publicznej, w tym wprowadzania nowych usług

(22) Zgodnie z art. 53 ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. zarząd France Télévisions zatwierdza projekt umowy w sprawie celów i środków tego przedsiębiorstwa i rozpatruje jej roczne wykonanie, przy czym wyniki tych prac podaje się do wiadomości publicznej. Umowy w sprawie celów i środków oraz ewentualne aneksy do tych umów przekazuje się przed ich podpisaniem komisjom do spraw kultury i finansów Zgromadzenia Narodowego i Senatu oraz Najwyższej Radzie Audiowizualnej. Komisje mogą wydać opinię w terminie sześciu tygodni.

(23) Ponadto prezes France Télévisions przedstawia roczne sprawozdanie z wykonania umowy w sprawie celów i środków komisjom do spraw kultury i finansów Zgromadzenia Narodowego i Senatu. Przedstawiając sprawozdanie z wykonania umowy w sprawie celów i środków przedsiębiorstwa właściwym komisjom Zgromadzenia Narodowego i Senatu, prezes France Télévisions przedstawia również działalność i prace konsultacyjnej rady programowej powołanej w ramach przedsiębiorstwa, składającej się z widzów i zajmującej się wydawaniem opinii i zaleceń na temat programów.

(24) Również wstępny projekt specyfikacji France Télévisions określonej w drodze dekretu był przedmiotem konsultacji społecznych przeprowadzonych w dniach 10–24 listopada 2008 r., podczas których około piętnastu podmiotów przedstawiło swoje uwagi, które doprowadziły do zmiany pierwotnego tekstu. Po przeprowadzeniu konsultacji swoją opinię wydała Najwyższa Rada Audiowizualna. Jeżeli chodzi o zewnętrzną kontrolę wykonania umowy, zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 30 września 1986 r. Najwyższa Rada Audiowizualna przekazuje roczne sprawozdanie komisjom do spraw kultury Zgromadzenia Narodowego i Senatu. Sprawozdanie przekazuje się również francuskiemu ministerstwu kultury i komunikacji społecznej.

(25) Komisje parlamentarne, podobnie jak Najwyższa Rada Audiowizualna, mogą wysłuchiwać strony trzecie. W instancjach tych odbywają się regularne wysłuchania zainteresowanych stron, które przedstawiają swoje opinie na temat zagadnień dotyczących publicznego sektora audiowizualnego.

II.4. Rekompensata finansowa z tytułu stopniowego ograniczenia, a następnie zniesienia nadawania reklam

- (26) W celu zapewnienia większej wolności i niezależności radiofonii publicznej oraz ograniczenia jej zależności od wymogów o charakterze komercyjnym w art. 53 ust. VI zmienionej ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. o wolności komunikacji społecznej przewidziano ograniczenie, a następnie zniesienie nadawania reklam: „W programach nadawanych w godzinach od dwudziestej do szóstej w ramach krajowych usług telewizyjnych, o których mowa w art. 44 ust. I, z wyjątkiem programów regionalnych i lokalnych, nie umieszcza się reklam, chyba że są to reklamy towarów lub usług występujących pod swoją nazwą rodzajową. Przepis ten ma również zastosowanie do programów nadawanych w ramach tych usług w godzinach od szóstej do dwudziestej, licząc od momentu zaprzestania nadawania analogowego drogą naziemną w ramach usług określonych w ust. I na całym terytorium Francji metropolitalnej. Przepis nie dotyczy kampanii prowadzonych w interesie ogólnym”.
- (27) Zaprzestanie nadawania analogowego drogą naziemną w ramach usług telewizyjnych przewidziano najpóźniej na dzień 30 listopada 2011 r. Wyłączając stanowiący wyjątek przypadek reklam towarów i usług bez znaku towarowego, w kwestii nadawania reklam dopuszcza się odstępstwa w odniesieniu do departamentów i terytoriów zamorskich lub Nowej Kaledonii, z uwagi

na brak oferty ze strony telewizji prywatnej nadającej program niekodowany drogą naziemną.

- (28) Zgodnie z art. 53 zmienionej ustawy nr 86-1067 o wolności komunikacji społecznej ograniczenie, a następnie zniesienie nadawania reklam w wyniku wejścia w życie ustawy, są podstawą do przyznania przez państwo rekompensaty finansowej na rzecz France Télévisions na warunkach określonych w każdej kolejnej ustawie budżetowej. W tym celu państwo francuskie stworzyło nowy program zatytułowany „Wkład w finansowanie publicznego sektora audiowizualnego” w ramach zadania pod hasłem „Media” uwzględnionego w ogólnym budżecie państwa. Jedynie o celów informacyjnych władze francuskie uznają, że część dotacji publicznej uzupełniającej kwotę uzyskaną z opłaty na rzecz publicznego sektora audiowizualnego wynosi ok. 460 mln EUR w 2010 r., 500 mln EUR w 2011 r. i 650 mln EUR w 2012 r.
- (29) Republika Francuska deklaruje, że w każdym roku finansowanie publiczne pochodzące z dotacji budżetowej będzie ustalane przy uwzględnieniu kosztów realizacji zadań France Télévisions związanych ze świadczeniem usługi publicznej i dodawane do środków uzyskanych z opłaty na rzecz publicznego sektora audiowizualnego po odjęciu utrzymanych dochodów z działalności komercyjnej. W tym kontekście władze francuskie przedstawiły prognozę kosztów i dochodów związanych z usługą publiczną France Télévisions opracowaną na podstawie planu operacyjnego na lata 2009–2012, którą podsumowano poniżej:

Tabela 1

Prognoza dochodów i kosztów związanych ze świadczeniem usługi publicznej France Télévisions w latach 2010–2012

(mln EUR)

	2010	2011	2012
	Budżet	Prognoza budżetowa	Prognoza budżetowa
A. Środki publiczne	[2 500–3 000]	[2 500–3 000]	[2 500–3 000]
B. Pozostałe dochody (z reklam, akcji sponsorowanych itp.)	[300–600]	[300–600]	[300–600]
C. Koszt brutto świadczenia usługi publicznej	[3 500–3 000]	[3 500–3 000]	[3 500–3 000]
D. Koszt netto świadczenia usługi publicznej (C + B)	[3 000–2 500]	[3 000–2 500]	[3 000–2 500]
Różnica między kosztem netto świadczenia usługi publicznej a środkami publicznymi (D + A)	[– 50–50]	[– 50–50]	[– 50–50]

Źródło: Uwagi Francji z dnia 15 stycznia 2010 r.

- (30) Powyższa tabela przedstawia prognozowany deficyt odpowiadający niepokrytemu kosztowi netto w odniesieniu do rachunków świadczenia usługi publicznej przez France Télévisions w latach 2010 i 2011. Deficyt ten powinien się częściowo zbilansować w 2012 r., biorąc pod uwagę niewielką nadwyżkę w wysokości [30–50] EUR, czyli [0–5] % kosztów netto usługi publicznej. Jeżeli prognoza dotycząca nadwyżki na 2012 r. faktycznie się potwierdzi, co zakłada, że dochody i koszty kształtowałyby się w sposób dokładnie zgodny z prognozą, będzie to oznaczać, że wartość nadwyżki będzie niższa niż łączna wartość deficytu prognozowanego na lata 2010 i 2011. Zgodnie z obowiązującą umową w sprawie celów i środków nadwyżki nieprzeznaczone na zmniejszenie zapotrzebowania na środki publiczne muszą być priorytetowo przeznaczone na wydatki na produkcję dzieł audiowizualnych. Ponieważ dzieła te są zwykle przeznaczone do umieszczenia w programie, ewentualnej nadwyżki nie należy wykorzystywać na finansowanie działalności komercyjnej.

- (31) Należy zauważyć, że plan operacyjny na lata 2009–2012, przyjęty w rozdziale V aneksu do umowy w sprawie celów i środków, zastępuje część finansową umowy zawartej w kwietniu 2007 r., z uwzględnieniem nowych okoliczności wynikających z reformy oraz jej skutków finansowych. W planie operacyjnym przewidziano zmniejszenie całkowitych kosztów brutto świadczenia usługi publicznej w latach 2010–2012 przy ograniczeniu kosztów operacyjnych w stosunku do pierwotnej umowy, spadek kosztów nadawania i wykorzystanie synergii wynikającej z prowadzenia działalności w ramach wspólnego przedsiębiorstwa, mimo wystąpienia nowych kosztów towarzyszących reformie.
- (32) Jeżeli chodzi o dochody, przewidziane środki publiczne, chociaż wzrastają, nie równoważą całkowicie rachunków na lata 2010–2012 i, jak wskazano w tabeli 1, pozostają poniżej kosztów brutto usługi publicznej, w związku z czym równowaga finansowa przedstawiona w prognozach zależy od utrzymanych w każdym roku dochodów z działalności komercyjnej. Ponadto w planie operacyjnym zwrócono uwagę na znaczenie osiągnięcia równowagi w czasie krótszym niż przewidziany zarówno dla przedsiębiorstwa, jak i państwa, oraz wskazano na potrzebę systematycznego i dokładnego monitorowania w świetle pozytywnych lub negatywnych zmian sytuacji.

II.5. Ograniczenie środków publicznych

- (33) W art. 44 zmienionej ustawy nr 86-1067 o wolności komunikacji społecznej wskazano również, że „środki publiczne przydzielane podmiotom publicznego sektora audiowizualnego z tytułu rekompensaty za pełnienie obowiązków świadczenia usługi publicznej, które na nie nałożono, nie przewyższają kosztu wykonania tych obowiązków”. Przepis ten wynika ze zobowiązań podjętych przez Republikę Francuską, polegających na wyraźnym uwzględnieniu w ustawie zasady niestosowania nadmiernej rekompensaty z tytułu obowiązków świadczenia usługi publicznej, w ramach postępowania, które doprowadziło do przyjęcia przez Komisję decyzji w sprawie zgodności pomocy z dnia 20 kwietnia 2005 r. w odniesieniu do wykorzystania środków publicznych pochodzących z należności audiowizualnej⁽⁷⁾.
- (34) Zgodnie z tym zobowiązaniem w art. 2 dekretu nr 2007-958 z dnia 15 maja 2007 r. dotyczącego stosunków finansowych między państwem a podmiotami publicznego sektora komunikacji audiowizualnej zawarto to samo sformułowanie co w art. 53 ustawy z dnia 30 września 1986 r., uwzględniając „dochody bezpośrednie lub pośrednie pochodzące z realizacji zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej” i wskazano, że koszt wykonania obowiązków świadczenia usługi publicznej określa się w ramach oddzielnych rachunków. Artykuł 3 dekretu nakłada na France Télévisions i jej spółki zależne obowiązek przestrzegania warunków rynkowych w odniesieniu do całej działalności komercyjnej oraz o sporządzenia przez podmiot zewnętrzny rocznego sprawozdania dotyczącego wypełnienia tego obowiązku, które przekazuje się

ministrowi sprawującemu nadzór, Zgromadzeniu Narodowemu i Senatowi.

- (35) Komisja otrzymała i zbadała sprawozdania z wykonania art. 2 i 3 dekretu odnośnie do lat obrotowe 2007 i 2008 (sprawozdania sporządzone zgodnie z art. 3 dekretu za rok 2007 zatwierdzili biegli rewidenci Price-WaterhouseCoopers i KPMG, a za rok 2008 – biegli rewidenci Cabinet Rise) oraz projekt sprawozdania przewidzianego w art. 2 za rok 2009.

II.6. Nowe podatki przewidziane w ramach reformy publicznego sektora audiowizualnego

- (36) Ustawa nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r. zmieniła również kodeks podatkowy, wprowadzając nowe podatki z tytułu reklamy i łączności elektronicznej.

II.6.1. Podatek z tytułu reklam

- (37) W tomie pierwszym część pierwsza tytułu II ogólnego kodeksu podatkowego znajduje się obecnie rozdział VII f (fr. VII septies), który ustanawia podatek należny od każdego wydawcy usług telewizyjnych mającego siedzibę we Francji. Podstawą opodatkowania tym podatkiem jest nieuwzględniająca podatku od wartości dodanej kwota opłat za nadawanie reklam wnoszonych przez reklamodawców na rzecz odpowiednich podmiotów zobowiązanych do zapłaty podatku lub podmiotów zarządzających wpływami z reklam, po odliczeniu kwot zapłaconych z tytułu podatku przewidzianego w art. 302 a KC ogólnego kodeksu podatkowego, który zobowiązani są opłacać wydawcy i dystrybutorzy usług telewizyjnych nadający dzieła audiowizualne kwalifikujące się do wsparcia ze strony Narodowego Centrum Kinematografii (fr. Centre National de la Cinématographie). Kwoty te podlegają ryczałtowej obniżce o 4 %. Podatek oblicza się poprzez zastosowanie stawki 3 % do części kwoty rocznych płatności, bez podatku od wartości dodanej, należnej za każdą usługę telewizyjną, która przekracza 11 milionów euro.
- (38) W przypadku usług telewizyjnych innych niż nadawane metodą przekazu naziemnego w technice analogowej stawkę tę ustalono jednak na 1,5 % w 2009 r., 2 % w 2010 r. i 2,5 % w 2011 r. Do roku zaprzestania we Francji metropolitalnej nadawania usług telewizyjnych metodą przekazu naziemnego w technice analogowej na zasadzie przejściowej podatek ograniczono w odniesieniu do wszystkich podmiotów zobowiązanych do zapłaty podatku do 50 % wzrostu jego podstawy stwierdzonego dla roku kalendarzowego, za który należny jest podatek, w stosunku do roku 2008. W każdym razie kwota podatku nie może być niższa niż 1,5 % podstawy. W przypadku wydawców usług telewizyjnych, których dzienna oglądalność poza Francją metropolitalną przekracza 90 % ich całkowitej oglądalności, kwotę braną pod uwagę przy obliczaniu podatku pomniejsza się jednak o kwotę opłat za nadawanie reklam przeznaczonych na rynek europejski lub światowy pomnożoną przez udział oglądalności poza Francją metropolitalną w całkowitej rocznej oglądalności.

(7) Zob. decyzja Komisji nr C(2005) 1166 wersja ostateczna z dnia 20 kwietnia 2005 r., pkt 65–72.

II.6.2. Podatek od usług łączności elektronicznej

- (39) W tomie pierwszym część pierwsza tytuł II ogólnego kodeksu podatkowego znajduje się obecnie rozdział VII g (fr. VII octies), który ustanawia podatek należny od każdego operatora łączności elektronicznej świadczącego usługi we Francji i uprzednio zgłoszonego w Urzędzie Regulacji Łączności Elektronicznej (fr. *Autorité de régulation des communications électroniques*). Podstawą opodatkowania tym podatkiem jest nieuwzględniająca podatku od wartości dodanej kwota abonamentów i innych opłat wnoszonych przez użytkowników jako zapłata za usługi łączności elektronicznej świadczone przez operatorów łączności elektronicznej, po odliczeniu kwoty odpisów amortyzacyjnych zaksięgowanych w ciągu roku obrotowego zamkniętego w odniesieniu do roku, w którym podatek stał się wymagalny, jeśli odpisy te odnoszą się do materiałów i wyposażenia nabytego przez operatorów w okresie rozpoczynającym się od wejścia ustawy w życie na potrzeby infrastruktury i sieci łączności elektronicznej znajdującej się na terytorium krajowym, których okres amortyzacji wynosi co najmniej dziesięć lat. Podatek oblicza się poprzez zastosowanie stawki 0,9 % do części podstawy, która przekracza 5 mln EUR.

III. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (40) W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja uznała, że rekompensata przewidziana na okres rozpoczynający się w 2010 r. może stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, toteż konieczne jest zbadanie jej zgodności z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE, zgodnie z zasadami i przepisami wykonawczymi ustanowionymi w odniesieniu do publicznych usług radiofonii i telewizji.
- (41) W kwestii istnienia działalności związanej ze świadczeniem usługi publicznej, w ramach której realizowane zadania określono wyraźnie w urzędowym akcie i która podlega stosownym mechanizmom kontroli, Komisja stwierdziła, nie wysuwając żadnych wątpliwości, podobnie jak w decyzjach z grudnia 2003 r., kwietnia 2005 r., lipca 2008 r. oraz września 2009 r., że zadania France Télévisions związane ze świadczeniem usługi publicznej są wyraźnie określone w urzędowych aktach wydanych lub podpisanych przez państwo francuskie na zasadach uwzględniających niezależną kontrolę nad France Télévisions.
- (42) Jeśli chodzi natomiast o badanie proporcjonalności przewidywanej rekompensaty finansowej w stosunku do kosztu netto świadczenia usługi publicznej, przy uwzględnieniu również skutków pomocy, Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące dwóch kwestii, a mianowicie:

— po pierwsze, ryzyka nadmiernej rekompensaty kosztów netto świadczenia usługi publicznej za rok 2012 oraz prawdopodobnie za lata 2010 i 2011, ponieważ odnośnie do tych lat Komisja nie miała tak szczegółowych informacji, jak te dostarczone przez władze francuskie w odniesieniu do roku 2009, oraz

— po drugie, możliwego związku między przeznaczeniem dochodów pochodzących z podatków z tytułu reklamy i łączności elektronicznej a pomocą dla France Télévisions, oraz, gdyby taki związek można było wykazać, ich negatywnych skutków i ich zgodności z Traktatem, zwłaszcza w kontekście brakującego bilansu skutków reformy finansowania France Télévisions z punktu widzenia konkurencji.

- (43) Ponadto Komisja zwróciła uwagę władz francuskich na przyjęcie w dniu 2 lipca 2009 r. komunikatu w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej⁽⁸⁾ (zwanego dalej „komunikatem w sprawie radiofonii i telewizji”) mającego zastosowanie od momentu publikacji do zgłoszonej pomocy i wezwała władze francuskie do uwzględnienia zmienionej wersji tego komunikatu w ich uwagach.

IV. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (44) W uwagach z dnia 2 listopada 2009 r. Stowarzyszenie Autorów i Kompozytorów Dramatycznych (fr. *Société des auteurs et compositeurs dramatiques*, SACD) zwraca uwagę Komisji na znaczenie obowiązków nałożonych na France Télévisions w związku ze wspieraniem twórczości należącej do dziedzictwa audiowizualnego. Znaczenie to zostało wzmocnione pod koniec 2008 r. poprzez porozumienie branżowe, które zostanie włączone do przyszłej umowy w sprawie celów. W 2010 r. France Télévisions musiała zatem przeznaczyć na twórczość należącą do dziedzictwa audiowizualnego część obrotów uwzględnionych w podstawie za 2009 r. wynoszącą 19 %, którą będzie należało zwiększyć do 20 %, czyli do 420 milionów EUR w 2012 r. Natomiast w przypadku TF1 odpowiednia część ogranicza się do 12,5 %, a w przypadku M6 i kanałów naziemnej telewizji cyfrowej nie przekracza 11 %. Zobowiązanie na rzecz kinematografii również będzie wzrastać średnio o ponad 1,2 % rocznie do 2012 r. Zniesieniu reklamy będzie towarzyszył wzrost kosztów związanych z układem audycji w zakresie obejmującym dzieła produkcji własnej i krajowej, których dotyczy zobowiązanie na rzecz innowacyjnej usługi publicznej wysokiej jakości.
- (45) Francuska Federacja Sektora Telekomunikacji i Łączności Elektronicznej (fr. *Fédération Française des Télécommunications et des Communications Électroniques*, FFTCE) w uwagach z dnia 30 października 2009 r., pod którymi podpisuje się również przedsiębiorstwo Iliad niebędące członkiem FFTCE, ocenia, że zniesienie reklamy komercyjnej samo w sobie nie przyczyni się do realizacji zadań France Télévisions związanych ze świadczeniem usługi publicznej. Ponieważ reklama nie stanowi integralnej części tych zadań misji, wszelka dotacja mająca wyłącznie rekompensować uszczuplenie dochodów bez uwzględniania rzeczywistych okoliczności realizacji zadań byłaby sama w sobie pomocą państwa niezgodną z art. 106 ust. 2 i art. 107 TFUE. Taka rekompensata musi odnosić się do kosztów właściwych dla usługi

⁽⁸⁾ Dz.U. C 257 z 27.10.2009, s. 1.

publicznej, które powinny być udokumentowane w oddzielnych rachunkach. Wydaje się jednak, że kwota dotacji na nadchodzące lata została ustalona na podstawie szacunkowej wysokości utraconych dochodów komercyjnych, co na rynku, na którym sytuacja uległa pogorszeniu, znacząco zakłóca warunki konkurencji z nadawcami prywatnymi. Chociaż całkowite obroty France Télévisions generowane przez reklamę na znajdującym się w trudnej sytuacji rynku z pewnością nie osiągnęłyby pułapu 500 milionów EUR, władze francuskie zobowiązały się do przekazania 450 milionów EUR w 2009 r. w zamian za samo zniesienie reklam po godzinie 20. W przyszłości dochody w formie dotacji także będą znacząco przewyższać dochody z reklam, jakie osiągałoby France Télévisions, gdyby nie wprowadzono reformy.

- (46) W odniesieniu do zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej w ogólnym interesie gospodarczym FFTCE zauważa, że obowiązki nałożone na France Télévisions istniały już wcześniej w statutach Europejskiej Unii Nadawców Publicznych (EBU), której France Télévisions jest członkiem, i miały zastosowanie niezależnie od tych zapisanych w prawie francuskim. Ograniczenia, zresztą niejasne, które nakłada ustawa, nie różnią się w znaczący sposób od ograniczeń wynikających ze statutów EBU, którym podlegają, jako członkowie EBU, także TF1 i Canal +, w związku z czym przyznawaną w myśl ustawy dotację stanowiącą rekompensatę należy uznać za pomoc państwa.
- (47) FFTCE twierdzi także, że nowy podatek od obrotów operatorów łączności elektronicznej wprowadzony reformą publicznego sektora audiowizualnego jest przeznaczony na finansowanie France Télévisions. Poza tym, że oświadczenia władz potwierdzają istnienie takiego związku, zmiany jego podstawy i stawki wpływają na zmiany kwoty dotacji. Wprowadzenie takiego podatku stanowi naruszenie art. 12 dyrektywy 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej⁽⁹⁾, ponieważ państwa członkowskie nie mogą nakładać na operatorów żadnych innych podatków od obrotów niż te, które przewidziano w tej dyrektywie.
- (48) W uwagach z dnia 2 listopada 2009 r. Stowarzyszenie Telewizji Prywatnych (fr. *Association des chaînes privées*) ocenia, że niewłaściwe zarządzanie France Télévisions, którego wiele przykładów wykazał Trybunał Obrachunkowy, pogłębia skutek inflacyjny stwierdzony na rynku produkcji programów i nabywania praw. W sytuacji, w której nie prowadzi się rachunkowości kosztowej, brak kontroli kosztów powoduje niepewność przy określaniu kosztów realizacji zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej, które mają być finansowane, co stwarza ryzyko poważnego zawyżenia rekompensaty. Szereg wskaźników dowodzi, że nowy podatek w sektorze audiowizualnym zostanie przeznaczony na finansowanie France Télévisions, a przypisanie go do budżetu państwa ma wyłącznie na celu uniknięcie kontroli Komisji. Zmusza to konkurentów France Télévisions do finansowania pomocy, co prowadzi do zakłócenia konkurencji, które dodatkowo zmniejsza już i tak

niewystarczające zróżnicowanie audycji na różnych kanałach tradycyjnych.

- (49) W uwagach z dnia 2 listopada 2009 r. Europejska Unia Nadawców Publicznych podkreśla nieodzownie prognostyczny charakter wszelkich przedstawianych przez Francję wieloletnich szacunków kosztów i przychodów nadawców publicznych. Takie szacunki muszą zakładać długotrwałą przejrzystość finansową, jaką musi dysponować operator, aby zapewnić ciągłość usługi przy zachowaniu pełnej niezależności. Korygowanie ewentualnych odchyłeń w prognozach muszą zapewniać mechanizmy *ex post*. Decyzja Komisji powinna dotyczyć parametrów stosowanych w obliczeniach *ex ante* oraz wspomnianych mechanizmów, nie przesądzając o faktycznej kwocie przyszłej rekompensaty poprzez samo zatwierdzenie kwot szacunkowych kosztów i dochodów. W przeciwnym razie Komisja określałaby i kontrolowałaby roczne kwoty w ramach systemu pomocy, a nie sam system pomocy. EBU wyraża również nadzieję, że Komisja postara się określić szacunkową kwotę związaną z efektami synergii i przyrostem wydajności w nadchodzących latach, ponieważ wydajność świadczenia usługi w ogólnym interesie gospodarczym nie podlega kontroli Komisji zgodnie z art. 106 ust. 2 TFUE.
- (50) W uwagach z dnia 2 listopada 2009 r. Stowarzyszenie Telewizji Komercyjnych w Europie (fr. *Association des Télévisions Commerciales européennes*, ACT) popiera decyzję Republiki Francuskiej znacząco ograniczającą nadawanie reklam komercyjnych przez nadawcę publicznego. ACT zauważa, że w tym przypadku nie spełniono dwóch warunków określonych w wyroku w sprawie Altmark⁽¹⁰⁾, koniecznych do tego, aby planowany wkład z budżetu stanowił pomoc. ACT ocenia jednak, że jeżeli system finansowania oparty na pomocy z podatku pobieranego od dochodów z reklamy osiągniętych przez konkurentów uznaje się za zgodny z prawem Unii, korzyści związane z wycofaniem z rynku zostałyby znacząco pomniejszone, gdyż taki system mógłby powodować, pod pewnymi względami, więcej zakłóceń niż tradycyjne podwójne systemy finansowania publicznego i komercyjnego.
- (51) ACT uważa, że obowiązek świadczenia usługi publicznej nałożony na France Télévisions nie ulegał fundamentalnym zmianom od 1994 r. i pozostawał podobny do obowiązków nadawców prywatnych. Podobnie szacunkowe dane dotyczące rekompensaty za utracenie dochody z reklam w okresie do 2012 r. są niejasne i nie uwzględniają ani spadku kosztów powiązanych inwestycji, ani możliwej obniżki kosztów tworzenia programu przy mniejszych ograniczeniach ze strony reklamodawców, ani też zysków związanych z oczekiwanymi efektami synergii. Należy zbadać mechanizm dostosowywania dochodów publicznych i komercyjnych do kosztów przewidzianych w umowie w sprawie celów i środków, zwłaszcza w odniesieniu do zmienności dochodów komercyjnych, gdyż bez tego Komisja nie będzie dysponować wiarygodnymi informacjami koniecznymi do określenia rzeczywistych kosztów świadczenia usługi i do ewentualnego stwierdzenia nadmiernej rekompensaty. Takie sprawdzenie byłoby przeprowadzane

(9) Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 21.

(10) Wyrok Trybunału z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00 Altmark Trans GmbH, Rec. s. I-7747, pkt 88–93.

w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo nie prowadzi rachunkowości kosztowej, jak wykazał Trybunał Obrachunkowy.

- (52) ACT jest także zdania, że pomoc jest w istocie finansowana z nowych podatków ustanowionych w ramach reformy oraz że w przypadku podatku z tytułu reklamy audiowizualnej reforma ta wprowadza we Francji porzucony już w innych państwach model finansowania usługi publicznej przez konkurentów. Mechanizm pomocy utrzymuje poziom zasobów France Télévisions, podczas gdy jest coraz bardziej oczywiste, że popyt ze strony reklamodawców nie zwraca się w całości w kierunku kanałów będących jej konkurentami. Ponadto taki mechanizm wzmacnia bariery w dostępie do francuskiego rynku.
- (53) W uwagach z dnia 2 listopada 2009 r. France Télévisions uznaje, że nie zyskuje dzięki zgłoszonemu mechanizmowi żadnej korzyści ekonomicznej w stosunku do swoich konkurentów, gdyż przedsiębiorstwo to otrzymuje wprawdzie ochronę przez utratą dochodów komercyjnych, lecz w zamian za przyjęcie nałożonego przez państwo ograniczenia, któremu nie podlega żaden podmiot prywatny na rynku, czyli za zaprzestanie nadawania reklam. Gdy zaprzestanie nadawania reklam wejdzie w życie, znikną wszelkie zakłócenia konkurencji na tym rynku, podczas gdy wywierana na konkurentów presja związana ze sponsorowaniem również zanika ze względu na ograniczoną obecność na rynku. Jeśli chodzi o nabywanie praw do nadawania zwanych „premium”, France Télévisions nie miała żadnej umowy na wyłączność z największymi graczami amerykańskimi, podczas gdy TF1 uzyskała 96 ze stu najlepszych oglądalności i 18 z 20 najlepszych oglądalności w 2008 r. France Télévisions musi za to inwestować w twórczość audiowizualną w oparciu o wymogi dotyczące jakości, które nie przystają do celów kanałów komercyjnych w zakresie oglądalności. Uznaje ona, że w odniesieniu do sprzedaży programów jej udział jest jedynie marginalny.
- (54) France Télévisions uważa ponadto że skoro przewidziana dla niej co roku kwota zależy pierwotnie, dokładnie i obiektywnie od kosztu realizacji jej zadań z korektą *ex post* w przypadku odchylenia od rzeczywistych kosztów, zgłoszony mechanizm spełnia drugi warunek ustanowiony w wyroku w sprawie Altmark. Czwarty warunek określony w tym wyroku jest według niej także spełniony. Efekty synergii nie mogły być wprawdzie wykorzystywane w przeszłości, lecz będzie to możliwe dzięki przekształceniu formy prawnej i statutów, biorąc pod uwagę, że ten czwarty warunek nie stanowi, iż usługę należy świadczyć przy możliwym najniższym poziomie kosztów, lecz że koszty powinny odpowiadać kosztom, jakie zostałyby poniesione przez przeciętne, prawidłowo zarządzane przedsiębiorstwo.
- (55) France Télévisions twierdzi, jeżeli chodzi o warunki zgodności zgłoszonego mechanizmu z rynkiem wewnętrznym, że z uwagi na fakt, iż ów mechanizm ma obowiązywać przez wiele lat, nie sposób określić koszty netto świadczenia usługi publicznej z pewnością wystarczającą do tego, aby Komisja mogła kontrolować *ex ante*, czy rekompensata nie jest nadmierna. Podczas gdy orientacyjne dane szacunkowe przedstawione w odniesieniu do lat 2010–2012 nie są niespójne z możliwością osiągnięcia wystarczającego zysku lub zapewnienia rezerwy ograniczonej do 10 % rocznych wydatków związanych ze świadczeniem usługi publicznej, przepisy ustawowe i wykonawcze ustanawiające kontrolę *ex post* pozwolą w każdym przypadku na zapewnienie proporcjonalności finansowania. Z uwagi na fakt, że zmienność kosztów układu audycji zależy od decyzji redakcyjnych, France Télévisions uważa, że spoczywają na niej jedynie obowiązki związane ze świadczeniem usługi publicznej nałożone przez prawo, z zachowaniem swobody Republiki Francuskiej w zakresie określenia jej zawartości. Obowiązki te przekładają się ponadto także na wymóg oglądalności, którego spełnienie nie jest łatwiejsze w wyniku zaprzestania nadawania reklam. Wręcz przeciwnie, konieczne będzie nabywanie większej liczby programów.
- (56) W uwagach z dnia 2 listopada 2009 r. Métropole Télévisions (M6) uznaje, że planowany system finansowania stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE w szczególności z powodu odstępstwa od warunków drugiego i czwartego określonych w wyroku w sprawie Altmark: rekompensaty opartej na szacunkowej utracie dochodów komercyjnych, które i w teorii, i w praktyce podlegają wahaniom, nie można uznać za obliczoną na podstawie obiektywnych i przejrzystych parametrów odnoszących się do kosztów świadczenia usługi publicznej. Ponadto podstawą obliczeń nie są koszty, jakie poniosłoby przeciętne, prawidłowo zarządzane przedsiębiorstwo, lecz koszty France Télévisions, czyli przedsiębiorstwa, które, na co wskazuje wiele przesłanek, jest zarządzane w sposób niewydajny, co zwiększa koszty usługi publicznej ponoszone przez społeczeństwo.
- (57) Co do zgodności środka z rynkiem wewnętrznym M6 uważa, że planowany system finansowania jest sprzeczny z prawem, ponieważ w sposób systemowy powoduje nadmierną rekompensatę kosztów świadczenia usługi publicznej. Dyrektywa Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw⁽¹⁾ zobowiązuje Francję do przypisywania kosztów i dochodów związanych z usługą świadczoną w interesie ogólnym na podstawie konsekwentnie stosowanych zasad rachunkowości kosztowej. France Télévisions natomiast, co podkreślił Trybunał Obrachunkowy, nie posiada takich narzędzi księgowych. Nie ma zatem żadnych obiektywnych danych, które można by wykorzystać do obliczenia kwoty rekompensaty. Nadmierna rekompensata będzie więc nieunikniona, skoro dotacja ma być obliczana na podstawie dochodów komercyjnych, które nie wiążą się ze świadczeniem usługi publicznej i których nie należy uwzględniać w kosztach tej działalności. Nadmierna rekompensata będzie nieunikniona również z uwagi na niepewność prognoz dotyczących utraty dochodów i brak analizy kosztów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 318 z 17.11.2006, s. 17.

- (58) Włączenie nowych podatków do mechanizmu finansowania spotęguje negatywny wpływ pomocy na rynek zakupu praw do nadawania – na których nieprawidłowe zarządzanie France Télévisions, korzystając z ochrony w postaci pomocy publicznej, zwiększa koszty ponoszone przez konkurentów – oraz na działalność reklamową, którą France Télévisions przekształci w sponsorowanie, a M6, z uwagi na inny profil widowni, nie zajmie miejsca zwolnionego przez France Télévisions. W takich warunkach uzasadnione jest jedynie finansowanie *ex post*. Przedmiotowy mechanizm jest zatem strukturalnie niezgodny z prawem w sytuacji braku mechanizmów niezależnej kontroli *ex post*, która gwarantowałaby skutecznie zapobieganie nadmiernej rekompensacie na podstawie rzeczywistych danych, lecz której realizacja we Francji jest według M6 nieskuteczna.
- (59) W uwagach z dnia 2 listopada 2009 r. Télévision Française 1 (TF1) umieszcza reformę finansowania France Télévisions w kontekście zmian strukturalnych dotyczących rynku reklamy, na którym odnotowuje się coraz większy wzrost Internetu. Do telewizji trafiło zaledwie 11 % z około 33 mld EUR, które reklamodawcy przeznaczyci na emisję swych reklam w 2008 r. W okresie od stycznia do września 2009 r. obroty z reklam odnotowane przez kanały naziemnej telewizji cyfrowej wzrosły o 60 % w porównaniu z wynoszącym 8 % spadkiem, który dotyczył trzech tradycyjnych prywatnych kanałów telewizji naziemnej. W 2008 r. opłaty i podatki uiszczane przez TF1 stanowiły 60 % wyniku tego przedsiębiorstwa. Umowy zakupu wieloletnich praw do nadawania, wzrost cen i sztywność kosztów, z których 30 % stanowią koszty związane z układem audycji w kontekście obowiązków prawnych w zakresie produkcji i rozpowszechniania dzieł francuskich i europejskich, ograniczają według TF1 jej margines manewru. Jednoczesne obciążenie jej nowym podatkiem audiowizualnym zwiększy zakłócenia konkurencji na rynku.
- (60) Jako uzasadnienie podatku z tytułu reklamy audiowizualnej wskazuje się potencjalne przejęcie przez TF1 popytu reklamodawców. Tymczasem trzy kanały telewizji naziemnej nie tylko nie uzyskały w 2009 r. oczekiwanego przeniesienia obrotów w wysokości 350 milionów EUR, lecz odnotowały wręcz spadek o 450 milionów EUR w stosunku do prognoz. Rozmiar przejętych obrotów byłby w każdym razie ograniczony przepisami ustawowymi i wykonawczymi, które, w ramach transpozycji prawa Unii, stanowią, że czas przeznaczony na reklamy nie może przekraczać dwunastu minut na godzinę czasu antenowego, przy czym średni czas poświęcony na reklamy w ciągu całego dnia nie może przekraczać sześciu minut na godzinę.
- (61) TF1 uważa, że podatek stanowi podstawę pomocy państwa z dwóch powodów: po pierwsze France Télévisions w rzeczywistości nie będzie zobowiązana do jego opłacania po dniu 30 listopada 2011 r. (tj. terminu obowiązkowego zaprzestania przez France Télévisions nadawania reklam, za które pobierane są opłaty będące podstawą opodatkowania), a po drugie France Télévisions będzie odbiorcą zasobów zgromadzonych poprzez pobieranie tego podatku, gdyż z licznych oświadczeń rządu i parlamentu z okresu debaty nad projektem ustawy wynika, że przeznaczeniem przedmiotowego podatku jest finansowanie pomocy. Niezależnie od wewnętrznej zgodności tej pomocy z prawem, aby ją ocenić, należy rozpatrzyć finansujący ją system opodatkowania.
- (62) TF1 uważa, że podlega obowiązkowi porównywalnym do obowiązków France Télévisions, której programy niewiele się różnią od programów TF1. O ile TF1 pozytywnie postrzega zmianę umowy w sprawie celów i środków oraz specyfikacji w wyniku reformy publicznego sektora audiowizualnego, to na podstawie opinii Trybunału Obrachunkowego uważa, że oferta publicznej usługi w zakresie radiofonii i telewizji jest niewystarczająco zindywidualizowana. W związku z tym podkreśla się, że w dawnych specyfikacjach ilościowe wymogi w zakresie nadawania odnosiły się do 10 % układów audycji.
- (63) Kontrola kosztów i jakości zarządzania we France Télévisions jest również całkowicie niewystarczająca, przez co usługa publiczna nie jest świadczona przy jak najniższym koszcie dla społeczeństwa i powstaje ryzyko nadmiernej rekompensaty. Komisja powinna zatem sprawdzić w tym względzie wzrost zysków z działalności komercyjnej, efekty synergii, które po 2009 r. powinny wynikać z utworzenia jednego przedsiębiorstwa France Télévisions, oraz mniejszą presję w zakresie kosztów układu audycji na skutek mniejszej zależności od reklamodawców.

V. UWAGI REPUBLIKI FRANCUSKIEJ

- (64) W uwagach przekazanych w dniu 7 października 2009 r., a następnie uszczegółowionych, w przedmiocie zastosowania art. 106 ust. 2 TFUE Republika Francuska odnosi się w szczególności do wątpliwości wyrażonych przez Komisję w ramach oceny zgodności zgłoszonego środka z rynkiem wewnętrznym po pierwsze odnośnie do proporcjonalności finansowania publicznego oraz ryzyka nadmiernej rekompensaty, a po drugie odnośnie do uwzględnienia nowych podatków wprowadzonych w ramach reformy publicznego sektora audiowizualnego.

V.1. Proporcjonalność finansowania i kontrola *ex post* ryzyka nadmiernej rekompensaty

- (65) Republika Francuska stwierdza, że zgłoszony środek nie jest rekompensatą dochodów z reklamy utraconych przez grupę France Télévisions, choć uwzględnia się je w orientacyjnych kwotach wskazanych w prognozach, lecz stanowi finansowanie przeznaczone na pokrycie kosztów realizacji zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej. Potrzeby w zakresie finansowania będą bowiem musiały ulegać zmianom w zależności od zmian w kosztach układu audycji, wahań dochodów komercyjnych lub metod nadawania.

- (66) Republika Francuska podkreśla, że ocena *ex ante* dotycząca ryzyka nadmiernej rekompensaty powinna polegać na sprawdzeniu, czy istnieją ustawowe i wykonawcze mechanizmy kontroli, zgodnie z orzecznictwem i praktyką stosowania prawa przez Komisję, a nie odnosić się do orientacyjnych kwot dotacji i kosztów przedstawionych w prognozach na przyszłość. Tytułem przykładu przedstawiono orientacyjne kwoty w świetle planu operacyjnego uzgodnionego przez organy sprawujące nadzór i France Télévisions. Metoda obliczania kwoty dotacji nie opiera się na danych szacunkowych dotyczących spadku dochodów France Télévisions z reklam. Obliczanie będzie opierać się na ogólnym wzorze, zgodnie z którym dla każdego roku łączna kwota opłaty na rzecz publicznego sektora audiowizualnego i dotacji budżetowej będzie, zgodnie z zobowiązaniami Republiki Francuskiej i mechanizmami kontroli *ex post* wprowadzonymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, proporcjonalna do kosztu realizacji zadań France Télévisions związanych ze świadczeniem usługi publicznej i pomniejszona o jej dochody komercyjne.
- (67) Ponadto w odniesieniu do nowych innowacyjnych usług audiowizualnych wspomnianych w komunikacie w sprawie radiofonii i telewizji Republika Francuska podkreśla, że pewną ich liczbę już przewidziano w obowiązującej France Télévisions nowej specyfikacji i zmiennej umowie w sprawie celów i środków, które były i będą przedmiotem uprzednich i regularnych kontroli i konsultacji opisanych powyżej. Francja uważa, że uruchomienie każdej nowej usługi o dużym znaczeniu powinno być w przyszłości regulowane w umowie w sprawie celów i środków, do której będą mieć zastosowanie takie same kontrole.
- (68) Z uwagi na wejście w życie komunikatu w sprawie radiofonii i telewizji po rozpoczęciu niniejszego postępowania Republika Francuska zobowiązuje się również do uzupełnienia swego systemu kontroli finansowej *ex post*, aby dostosować go do nowo określonych zasad przedstawionych w tym komunikacie w odniesieniu do mechanizmów kontroli finansowej. Przewiduje się zatem zmianę art. 2 dekretu nr 2007-958 z dnia 15 maja 2007 r. Zmiana ta ma na celu:
- zapewnienie sporządzania na koszt France Télévisions sprawozdania dotyczącego oddzielnych rachunków, wymaganego w celu umożliwienia kontroli braku nadmiernej rekompensaty, poddawanie tego sprawozdania, podobnie jak ma to miejsce w przypadku sprawozdania przewidzianego w art. 3, kontroli podmiotu zewnętrznego, którego wybór zatwierdza minister właściwy do spraw komunikacji społecznej, a także przekazywanie go temu ministrowi oraz Zgromadzeniu Narodowemu i Senatowi,
 - udoskonalenie operacyjnego mechanizmu służącego do zapewniania skutecznego odzyskiwania ewentualnej nadmiernej rekompensaty lub subsydiowania skrośnego, które wykazano w wspomnianych oddzielnych rachunkach i które byłyby niezgodne z art. 53 ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. o wolności komunikacji społecznej oraz z komunikatem Komisji w sprawie radiofonii i telewizji.
- (69) W celu uzupełnienia informacji przekazywanych Komisji w ciągu pierwszych lat reformy rozpoczętej ustawą nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r. władze francuskie zobowiązują się również do przekazywania Komisji w latach 2010–2013:
- sprawozdań sporządzonych na mocy art. 2 i 3 wspomnianego dekretu, po wprowadzeniu zmian, w terminie do sześciu miesięcy po zgromadzeniach ogólnych zatwierdzających sprawozdania finansowe, włączając dane dotyczące zmian zachodzących w udziałach w rynku reklamy od 2007 r.,
 - publicznych informacji dotyczących monitorowania realizacji zadań France Télévisions związanych ze świadczeniem usługi publicznej, tj. bilans kanałów sporządzany co roku przez Najwyższą Radę Audiowizualną (przewidziany w art. 18 ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r.) i protokół z przesłuchań prezesa France Télévisions przed komisjami parlamentarnymi (komisjami do spraw kulturalnych i finansowych Zgromadzenia Narodowego i Senatu) dotyczących rocznego wykonania umowy w sprawie celów i środków (zgodnie z art. 53 wspomnianej ustawy).
- V.2. Uwzględnienie nowych podatków wprowadzonych reformą publicznego sektora audiowizualnego**
- (70) Republika Francuska uważa, że w swoim zgłoszeniu nie uwzględniła nowych podatków z tytułu reklamy i łączności elektronicznej. Mimo że ustanawia je ten sam akt ustawodawczy, który wprowadza reformę, nie wchodzi one w zakres zgłoszonego środka.
- (71) Republika Francuska wyjaśnia, że oświadczenia składane publicznie przed głosowaniem nad ustawą wspomniane w decyzji o wszczęciu postępowania, którym ostatecznie zaprzeczają przepisy tej ustawy, nie są wystarczającą podstawą do stwierdzenia koniecznego związku między przeznaczeniem podatków a finansowaniem pomocy w ramach prawa Unii. Z punktu widzenia prawa francuskiego podatki te postrzegane są jako wpływ do ogólnego budżetu państwa przyczyniający się do finansowania ogółu wydatków publicznych i spełniają wymogi zasady uniwersalności i jednolitości budżetu, które należą do zbioru zasad zapewnających zgodność finansów publicznych z Konstytucją. Na mocy art. 36 ustawy organicznej z dnia 1 sierpnia 2001 r. w sprawie ustaw budżetowych przeznaczenie na rzecz osoby prawnej całości lub części środków stanowiących dochód państwa może wynikać wyłącznie z wyraźnego przepisu ustawy budżetowej, który w tym przypadku nie istnieje.

- (72) Republika Francuska podkreśla także, że nie istnieje planu ustanowienia związku między przeznaczeniem wspomnianych podatków a finansowaniem France Télévisions. Wyjaśnia, że gdyby władze francuskie miały zamiar zmienić strukturę systemu, wystosowałyby nowe zgłoszenie do Komisji zgodnie z przepisami art. 108 ust. 3 TFUE.

VI. OCENA ŚRODKÓW POMOCY

VI.1. Pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

- (73) Artykuł 107 ust. 1 TFUE stanowi: „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”. Powyższe warunki stosowania omówiono poniżej.

VI.1.1. Zasoby państwowe

- (74) Dotacje budżetowe stanowiące przedmiot zgłoszenia będą co roku zapisywane w ustawie budżetowej ustanawiającej budżet państwa francuskiego. Oznacza to, że chodzi o środki przyznawane z zasobów państwowych.

VI.1.2. Selektywna korzyść ekonomiczna

- (75) Mechanizm udzielania dotacji budżetowej, która zwiększy zasoby publiczne oddawane do dyspozycji France Télévisions jest selektywny, ponieważ France Télévisions będzie jego jedynym beneficjentem. Roczna dotacja operacyjna z budżetu mająca w szczególności na celu umożliwienie prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo chroni je wobec utraty dochodów komercyjnych z reklamy, które służyły dotychczas do finansowania części jej wydatków i inwestycji. France Télévisions będzie zatem mogła zdobyć część widowni, do której nie miała dostępu bez dotacji budżetowej. Osiągnie zatem korzyść ekonomiczną, której inaczej by nie uzyskała lub, w niniejszym przypadku dotyczącym dotacji, nie uzyskałaby w innych warunkach rynkowych, czyli w takich, w jakich działają jej konkurenci z sektora prywatnego.
- (76) Komisja zauważa ponadto że Republika Francuska nie sformułowała uwag podważających zawartą w decyzji o wszczęciu postępowania ocenę Komisji, że planowane dotacje nie spełniają wszystkich kryteriów określonych w wyroku w sprawie Altmark i tym samym powodują wystąpienie korzyści ekonomicznej stanowiącej o istnieniu pomocy państwa⁽¹²⁾. Zauważa również, że bez uszczerbku dla późniejszych zmian w zarządzaniu i wynikach France Télévisions w kolejnych latach, obecne

sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego na temat France Télévisions – opublikowane w październiku 2009 r., tj. po podjęciu decyzji o wszczęciu postępowania – potwierdza argumentację, iż czwarty warunek nie jest spełniony.

- (77) Podsumowując, z powyższego wynika, że dotacje budżetowe przeznaczone tylko dla grupy France Télévisions pochodzące z zasobów finansowych państwa francuskiego stanowią selektywną korzyść dla tego przedsiębiorstwa.

VI.1.3. Zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi

- (78) France Télévisions prowadzi działalność w dziedzinie produkcji i nadawania programów, które wykorzystuje w sposób komercyjny, zwłaszcza poprzez nadawanie płatnych reklam na rzecz reklamodawców lub umieszczanie w układzie audycji programów sponsorowanych, odsprzedając swoje prawa do nadawania lub nabywając takie prawa. Wspomniana działalność komercyjna jest prowadzona w ramach konkurencji z innymi kanałami, takimi jak TF1, M6 lub Canal +, zwłaszcza we Francji, gdzie, co podkreślają władze francuskie, grupa France Télévisions jest największą grupą audiowizualną. W 2010 r. udział France Télévisions w rynku powinien wynieść około 10 %, co nadal daje jej trzecie miejsce wśród największych dostawców na rynku francuskim.
- (79) Do upływu terminu zniesienia reklam komercyjnych z końcem 2011 r. France Télévisions będzie nadal, mimo wprowadzenia ograniczeń przedziałów czasowych, prowadzić działalność na francuskim rynku komercyjnej reklamy telewizyjnej, konkurując z innymi nadawcami. France Télévisions będzie mogła, nawet po 2011 r., oferować reklamodawcom swoje usługi w zakresie reklamy towarów pod ich nazwą rodzajową lub programów sponsorowanych, stanowiąc konkurencję dla innych nadawców działających we Francji. Nawet gdyby konkurenci France Télévisions w pełni wykorzystali prawie całkowite wycofanie France Télévisions z rynku reklamy na skutek reformy, nie zmieni to faktu, że France Télévisions wciąż będzie na nim obecna. W efekcie pod względem wolumenu i udziału w rynku stałych konkurentów w odniesieniu do 2007 r., jak wynika z danych szacunkowych dotyczących dochodów France Télévisions z reklamy i sponsorowania przedstawionych przez władze francuskie, France Télévisions zachowa 3,3 % udziałów w rynku w 2012 r., a TF1 i M6 będą posiadały odpowiednio około 50 % i 20 %.
- (80) France Télévisions będzie mogła uzyskać oglądalność, do której nie miałaby dostępu bez przedmiotowej dotacji budżetowej, co może mieć wpływ na oglądalność innych nadawców i tym samym na ich działalność komercyjną w sposób zakłócający warunki konkurencji. France Télévisions pozostanie w każdym razie aktywna również na rynkach nabywania i sprzedaży praw do nadawania,

(12) Zob. decyzja o wszczęciu postępowania, pkt 68–75.

zachowując swoją siłę przetargową dzięki wspomnianemu wsparciu. Utrzymanie inwestycji w układ audycji, możliwe dzięki dotacjom budżetowym, ma zatem wpływ na sposób, w jaki France Télévisions może dokonywać zakupów lub sprzedaży na tych rynkach.

- (81) Z powyższego wynika, że dotacje budżetowe przeznaczone tylko dla grupy France Télévisions pochodzące z zasobów finansowych państwa francuskiego zakłócają konkurencję lub przynajmniej grożą jej zakłóceniem w zakresie komercyjnej działalności nadawczej we Francji i do pewnego stopnia w innych państwach członkowskich, w których nadawane są audycje France Télévisions.
- (82) Rynki sprzedaży i nabywania programów audiowizualnych i praw do nadawania, na których działa France Télévisions, mają zasięg międzynarodowy, nawet jeśli wymiar terytorialny dokonywanych zakupów ogranicza się zazwyczaj do jednego państwa członkowskiego. Ponadto programy France Télévisions, których nadawanie może być kontynuowane dzięki wsparciu państwa, można odbierać w innych państwach członkowskich, takich jak Belgia i Luksemburg. France Télévisions nadaje audycje również w Internecie, udostępniając je poza Francją.
- (83) W takich okolicznościach planowane dotacje budżetowe mogą zakłócić warunki konkurencji i wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

VI.1.4. Wniosek co do istnienia pomocy państwa

- (84) W świetle powyższego dotacje budżetowe, które Republika Francuska ma zamiar wypłacić na rzecz France Télévisions stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, którą należy zbadać pod kątem jej zgodności z rynkiem wewnętrznym.

VI.2. Zgodność w kontekście art. 106 ust. 2 TFUE

- (85) Artykuł 106 ust. 2 TFUE stanowi, że „[p]rzedsiewzięcia zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego podlegają normom Traktatów, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii”.
- (86) W komunikacie w sprawie radiofonii i telewizji publicznej Komisja przedstawia zasady, zgodnie z którymi postępuje podczas stosowania art. 107 i 106 ust. 2 TFUE do finansowania radiofonii i telewizji

publicznej przez państwo. W tym kontekście ocena Komisji odnosi się do dwóch następujących aspektów:

- istnienia w urzędowym akcie dokładnej i wyraźnej definicji zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej, w tym świadczenia ważnych nowych usług, podlegającej skutecznym mechanizmom kontroli przez podmiot niezależny od nadawcy,
- proporcjonalnego i przejrzystego charakteru finansowania publicznego koniecznych rekompensat z tytułu realizacji tych zadań, tak, aby te rekompensaty nie przekraczały kwoty kosztów netto wynikających z zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej, również podlegających skutecznym kontrolom.

VI.2.1. Istnienie w urzędowym akcie dokładnej i wyraźnej definicji zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej podlegającej skutecznym kontrolom

- (87) Zgodnie z powyższymi wyjaśnieniami w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja z powodów określonych w tej decyzji nie wyraziła wątpliwości ani w odniesieniu do odpowiedniości definicji i uprawnień związanych ze świadczeniem usługi publicznej udzielonych France Télévisions na mocy urzędowych aktów, ani w odniesieniu do odpowiedniości kontroli zewnętrznych, które dotyczą sposobu wywiązywania się przez France Télévisions z nałożonych na nią obowiązków, takich jak obowiązki opisane powyżej. W związku z tym Komisja uznała, że stosowne przepisy zmienionej ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. (art. 43-11, 44, 48 i 53) i dekretów lub aktów urzędowych, które ją wdrażają, w szczególności w zakresie specyfikacji (dekret nr 2009-796 z dnia 23 czerwca 2009 r.) oraz umowy w sprawie celów i środków, są zgodne z zasadami stosowania art. 106 ust. 2 TFUE dotyczącymi oceny pomocy na rzecz usług radiofonii i telewizji publicznej przedstawionymi w komunikacie w sprawie radiofonii i telewizji publicznej.
- (88) Wniosek ten jest analogiczny z wnioskami już wyciągniętymi w tej sprawie przez Komisję na podstawie obowiązującego wówczas komunikatu w decyzjach z lat 2003 i 2005 w odniesieniu do France 2 i France 3 oraz z lat 2008 i 2009 w odniesieniu do France Télévisions.
- (89) W związku z tym tylko z ostrożności należy zbadać zasadniczo ogólne uwagi niektórych zainteresowanych stron, które mają na celu potwierdzenie rzekomo podobnego charakteru programów w telewizji publicznej i w telewizjach będących jej konkurentami, a którym przeczą fakty zawarte w uwagach innych stron i które nie mogą zmienić tej oceny.

- (90) W zmienionej ustawie nr 86-1067 o wolności komunikacji społecznej określono w sposób ogólny, jakościowy, ale dokładny obowiązek z tytułu świadczenia usługi publicznej nałożony na France Télévisions. W szczególności ma się ona kierować do szerokiej grupy odbiorców i proponować zróżnicowaną ofertę zgodną z celem zaspokajania, w poszanowaniu zasady pluralizmu, demokratycznych, społecznych, obywatelskich i kulturowych potrzeb społeczeństwa. Fakt, że niektórzy konkurenci są zobowiązani, w związku z przynależnością do EBU, do przestrzegania jej statutu, co podkreśla FFTCE, nie stanowi przeszkody dla istnienia szczególnych obowiązków świadczenia usługi publicznej określonych w urzędowych aktach Republiki Francuskiej, które w przeciwieństwie do obowiązków wynikających z przynależności do EBU spoczywają jedynie na France Télévisions.
- (91) Ponadto w razie potrzeby obowiązek France Télévisions określa się także w specyfikacji i w umowie w sprawie celów i środków wraz z dokładnymi i określonymi ilościowo wskaźnikami, które France Télévisions musi osiągnąć w ramach układu audycji i które nie obowiązują nadawców będących jej konkurentami. France Télévisions otrzymuje środki publiczne, aby osiągnąć cele usługi publicznej i wywiązać się z obowiązków świadczenia usługi publicznej określonych w przepisach ustawowych i wykonawczych w interesie ogólnym, podczas gdy nadawcy będący jej konkurentami uzyskują środki prywatne w celach czysto zarobkowych. Podobnie istnienie ograniczeń nakładanych na mocy przepisów prawa lub przyjętych dobrowolnie przez operatorów w ich działalności nadawczej nie oznacza faktycznego istnienia niezróżnicowanej oferty nadawców publicznych i prywatnych. Obowiązki świadczenia usługi publicznej wynikające z ustawy, w przeciwieństwie do obowiązków wynikających z przynależności do EBU, również podlegają w odniesieniu do ich wypełnienia regularnym kontrolom zewnętrznym, w szczególności parlamentarnym.
- (92) Ponadto SACD zwraca uwagę na największe zaangażowanie France Télévisions na rzecz oryginalnej francuskiej twórczości audiowizualnej i kinematograficznej w porównaniu z konkurentami, na których spoczywają znacznie mniejsze obowiązki. Z pewnością uwagi SACD nie popierają ani nie ilustrują powodów, dla których przywożone dzieła niefrancuskie, ewentualnie z innych państw członkowskich, miałyby być gorszej jakości niż dzieła, które sfinansuje France Télévisions. Niemniej jednak wiążące zaangażowanie na rzecz twórczości oryginalnej, zwiększone zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i w porównaniu z konkurentami, przyczynia się do spełniania potrzeb społecznych i kulturowych społeczeństwa francuskiego i jest bezpośrednio związane z tymi potrzebami, które układ programów France Télévisions musi zaspokoić w związku z jej obowiązkami świadczenia usług w ogólnym interesie.
- (93) W świetle informacji dostarczonych przez władze francuskie tę pozytywną ocenę dotyczącą określenia i kontroli zadań France Télévisions związanych ze świadczeniem usługi publicznej należy rozszerzyć na mechanizmy mające zastosowanie do uruchomienia nowych ważnych usług audiowizualnych w rozumieniu komunikatu w sprawie radiofonii i telewizji publicznej, którego stosowanie rozpoczęło się po przyjęciu decyzji o wszczęciu obecnego postępowania. Usługi te, które rozciągają ofertę programową radiofonii i telewizji na inne nośniki lub formaty, znajdują się w specyfikacjach i umowach w sprawie celów i środków France Télévisions, w których określone są i znajdują wyraz także zadania związane ze świadczeniem usług w ogólnym interesie gospodarczym przewidziane w przepisach prawa. Dokumenty te przyjmuje się w drodze dekretu jak wskazano powyżej, w związku z czym nowe już zaplanowane usługi i ewentualne przyszłe usługi podlegają takim samym szczegółowym procedurom konsultacji *ex ante* i kontroli rocznego wykonania *ex post* jak wspomniane zadania.
- (94) Zasadniczo wydaje się więc, że definicja zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej, które nałożono na France Télévisions, i związane z tym mechanizmy kontroli są zgodne z regułami i zasadami ustanowionymi w komunikacie w sprawie radiofonii i telewizji publicznej, które z kolei wynikają z orzecznictwa sądów Unii.
- VI.2.2. *Proporcjonalny i przejrzysty charakter finansowania publicznego*
- Określenie rocznej kwoty dotacji budżetowej
- (95) Mechanizm finansowania zgłoszony przez władze francuskie, którego częścią jest roczna dotacja mająca na celu rekompensatę ograniczenia, a następnie zniesienia nadawania reklam, ma mieć trwały charakter i w związku z tym wykroczać poza ustawowy termin zaprzestania nadawania reklam przewidziany w praktyce na listopad 2011 r.
- (96) Roczne finansowanie publiczne obejmie przydział części środków z tytułu opłaty na rzecz publicznego sektora audiowizualnego, dawniej zwanej należnością audiowizualną, i roczną dotacją przewidzianą w ustawie nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r. Do istniejącej pomocy zatwierdzonej przez Komisję w decyzji z dnia 20 kwietnia 2005 r., której nie zmienia planowany mechanizm, zostanie zatem dodana dotacja budżetowa, której dokładna wysokość będzie ustalana co roku w ustawie budżetowej na bieżący rok budżetowy. Władze francuskie w swoich uwagach wyjaśniają, że przewidziane koszty netto świadczenia usługi publicznej, które posłużą do określania *ex ante* – przed każdym rokiem budżetowym – kwoty rocznej dotacji.
- (97) Wynika to również z orientacyjnych danych szacunkowych przedstawionych przez władze francuskie w odpowiedzi na wątpliwości wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania. Komisja zauważa

- orientacyjny charakter przypisywany przez władze francuskie prognozom planu operacyjnego i przyznaje, że dla przedsiębiorstwa, na które nałożono zadania związane ze świadczeniem usługi publicznej i które musi podejmować w związku z tym wieloletnie wydatki, użyteczne jest dysponowanie ramami finansowymi przewidzianymi w planie operacyjnym zawartym w aneksie do umowy w sprawie celów i środków. Jednocześnie znajdujące się w nim całkowite orientacyjne środki publiczne pozostają powiązane – mimo że są niższe – z kwotami kosztów brutto świadczenia tej usługi przewidzianymi na lata 2010–2012.
- (98) Przy uwzględnieniu względnej przewidywalności kosztów brutto, mniej zmiennych niż dochody ze źródeł komercyjnych, które służą do ustalenia kosztów netto, orientacyjne dane liczbowe zawarte w planie operacyjnym potwierdzają *a priori* twierdzenie władz francuskich dotyczące decydującego charakteru kryterium kosztów netto świadczenia usługi publicznej dla ustalenia rocznej kwoty przyszłej dotacji. Tym samym obowiązek rekompensaty finansowej ze strony państwa, który wprowadza ustawa nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r., będzie czynnikiem uruchamiającym zgłoszoną dotację budżetową bez wpływu jej wysokości w stosunku do ewentualnych danych szacunkowych dotyczących oczekiwanego poziomu dochodów z reklam utraconych w wyniku zniesienia nadawania reklam.
- (99) Takie podejście wydaje się obiektywnie uzasadnione. W związku z trwałym charakterem dotacji ustalanie jej wysokości w stosunku do wysokości dochodów z reklam, które byłyby możliwe do uzyskania, gdyby w wyniku wejścia w życie ustawy nie zaprzestano ich nadawania, na przykład poprzez ustalenie jej wysokości na poziomie dochodów sprzed ogłoszenia i wdrożenia reformy skorygowanych ewentualnie z uwzględnieniem zmian na rynku reklamy telewizyjnej, byłoby coraz bardziej arbitralne. Gdyby wysokość dotacji była obliczana w ten sposób, tj. w odniesieniu do domniemych dochodów, zmniejszenie kosztów brutto świadczenia usługi publicznej w większym zakresie niż przewidziano, wynikające na przykład z przyszłych efektów synergii uzyskanych dzięki utworzeniu jednego przedsiębiorstwa France Télévisions, mogłoby spowodować ryzyko nadmiernej rekompensaty ze środków publicznych.
- (100) Ponadto sposób obliczania rocznej dotacji w stosunku od kosztu świadczenia usługi publicznej pomniejszonego o utrzymane dochody netto z działalności komercyjnej jest spójny ze zobowiązaniem podjętym przez Republikę Francuską, wyrażonym obecnie w art. 44 zmienionej ustawy nr 86-1067 o wolności komunikacji społecznej i w art. 2 dekretu dotyczącego stosunków finansowych między państwem francuskim a podmiotami publicznego sektora audiowizualnego, do dopilnowania, aby środki publiczne przydzielane na rzecz France Télévisions nie przekraczały kosztu netto wypełniania obowiązku świadczenia usługi publicznej nałożonych na to przedsiębiorstwo. Jak przypominają władze francuskie, zobowiązanie to oraz wyżej wymienione przepisy prawa mają w pełni zastosowanie do zgłoszonej dotacji budżetowej i do mechanizmu rocznego finansowania publicznego, którego integralną częścią będzie odtąd ta dotacja.
- (101) W związku z tym sposób obliczania dotacji rocznej w stosunku do kosztu netto świadczenia usługi publicznej – a więc z pomniejszeniem o utrzymane dochody netto z działalności komercyjnej – wydaje się proporcjonalny w rozumieniu komunikatu Komisji w sprawie radiofonii i telewizji publicznej.
- (102) W tym świetle uwagi sprzeczne z uwagami niektórych zainteresowanych osób trzecich nie mogą podważyć tego wniosku:
- nie można uwzględnić uwag FFTCE, w których utrzymuje się, że rekompensata uszczuplenia dochodów z reklam, które nie należą do zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej, nie wiąże się z finansowaniem tych zadań, ani uwag M6 dotyczących zmiennego, a zatem niedokładnego charakteru szacunkowych danych dotyczących utraconych dochodów komercyjnych; roczna wysokość dotacji powinna zostać ustalona *ex ante* w zależności od kosztów netto świadczenia usługi publicznej przez France Télévisions, biorąc także pod uwagę fakt, że szacunkowe dane dotyczące tej kwoty podane przez władze francuskie na lata 2010, 2011 i 2012 są również czysto orientacyjne,
 - uwagi M6 mające na celu potwierdzenie, że rzekomy brak narzędzi rachunkowości kosztowej w France Télévisions wskazany przez francuski Trybunał Obrachunkowy powoduje strukturalną nadmierną rekompensatę poprzez fakt, że dotacja opiera się na nieobiektywnych elementach kosztowych, podobnie jak uwagi TF1 dotyczące nadmiernej rekompensaty niekontrolowanych lub niewłaściwie zarządzanych kosztów, nie mają uzasadnienia; po pierwsze, w październiku 2009 r. Trybunał Obrachunkowy stwierdził brak narzędzi zarządzania koordynującego integrującego na szczeblu grupy France Télévisions narzędzia rachunkowości kosztowej spółek zależnych, a nie brak jakichkolwiek narzędzi kosztowej rachunkowości zarządczej; w przypadku każdej spółki grupy France Télévisions istnieje rachunkowość kosztowa,
 - po drugie, badanie zgodności rekompensaty z rynkiem wewnętrznym, w przeciwieństwie do badania dotyczącego istnienia korzyści ekonomicznej na rzecz France Télévisions, nie odnosi się do kosztów, które przeciętne, dobrze zarządzane przedsiębiorstwo w tym sektorze mogłoby ponosić z tytułu świadczenia usługi w interesie ogólnym, ale do kosztów, które rzeczywiście poniesie France Télévisions, a więc kosztów uwzględniających przewidziane w przyszłości ograniczenie; jak wykazano powyżej, całkowita kwota środków publicznych przeznaczonych dla France Télévisions będzie *a priori* niższa od kosztów poniesionych z tytułu świadczenia usługi w interesie publicznym i zostanie ustalona w sposób mający na celu uniknięcie nadmiernej rekompensaty po odjęciu dochodów komercyjnych netto.

(103) Te pozbawione uzasadnienia uwagi, jeśli chodzi o ustalanie *ex ante* kwoty rocznej dotacji, nie uwzględniają również istnienia mechanizmów kontroli *ex post*. Jak wykazano poniżej, po corocznym ustaleniu *ex ante* kwoty dotacji w ustawie budżetowej na rok obrotowy zastosowane będą mechanizmy kontroli *ex post* i w stosownym przypadku mechanizmy odzyskiwania.

Mechanizmy kontroli finansowej

(104) W komunikacie w sprawie radiofonii i telewizji publicznej zobowiązano państwa członkowskie do wprowadzenia odpowiednich mechanizmów w celu przeciwdziałania wszelkiej nadmiernej rekompensacie poprzez prowadzenie regularnych kontroli wykorzystania finansowania publicznego. Zgodnie z komunikatem skuteczność kontroli powinna wynikać z przeprowadzania jej w regularnych odstępach czasu przez niezależny podmiot w połączeniu z mechanizmami mającymi na celu uzyskanie zwrotu ewentualnych nadmiernych rekompensat lub spowodowanie właściwego przydziału w następnym roku budżetowym ewentualnych rezerw nieprzekraczających 10 % rocznych kosztów świadczenia usługi publicznej z jednej strony lub ewentualnego subsydiowania skrośnego z drugiej strony.

(105) Artykuł 44 ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. stanowi, że „środki publiczne przydzielane podmiotom publicznego sektora audiowizualnego z tytułu rekompensaty za pełnienie obowiązków świadczenia usługi publicznej, które na nie nałożono, nie przewyższają kosztu wykonania tych obowiązków”. Przepis ten wynika ze zobowiązań podjętych przez Republikę Francuską, polegających na wyraźnym uwzględnieniu w ustawie zasady niestosowania nadmiernej rekompensaty z tytułu obowiązków świadczenia usługi publicznej, w ramach postępowania, które doprowadziło do przyjęcia przez Komisję decyzji w sprawie zgodności z dnia 20 kwietnia 2005 r. w odniesieniu do wykorzystania środków pochodzących z należności audiowizualnej⁽¹³⁾.

(106) W art. 2 dekretu nr 2007-958 z dnia 15 maja 2007 r. dotyczącego stosunków finansowych między państwem a podmiotami publicznego sektora komunikacji audiowizualnej zawarto to samo sformułowanie co w art. 53 ustawy z dnia 30 września 1986 r., uwzględniając „dochody bezpośrednie lub pośrednie pochodzące z realizacji zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej” i wskazano, że koszt wykonania zadań związanych ze świadczeniem usługi publicznej określa się w ramach oddzielnych rachunków. Artykuł 3 dekretu nakłada na France Télévisions i jej spółki zależne obowiązek przestrzegania zwykłych warunków rynkowych w odniesieniu do całej działalności komercyjnej oraz sporządzenia przez podmiot zewnętrzny rocznego sprawozdania dotyczącego wypełnienia tego obowiązku, które przekazuje się ministrowi sprawującemu nadzór, Zgromadzeniu Narodowemu i Senatowi. Ten ostatni przepis był również przedmiotem zobowiązań Republiki Francuskiej przywołanych w motywie 7 decyzji Komisji z dnia 20 kwietnia 2005 r.

(107) Sąd stwierdził, że zarówno przepisy potwierdzające zasadę niestosowania nadmiernej rekompensaty, jak i kontrola i weryfikacja warunków stosowanych przez France Télévisions w jej działalności komercyjnej

stanowią bardzo dobrą odpowiedź na wątpliwości wyrażone przez Komisję w trakcie postępowania, które doprowadziło do przyjęcia decyzji z dnia 20 kwietnia 2005 r.⁽¹⁴⁾ Właściwy charakter kontroli przeprowadzanych *ex post* w odniesieniu do wywiązywania się z tych zobowiązań został również potwierdzony przez Sąd⁽¹⁵⁾.

(108) Komisja otrzymała i zbadała sprawozdania z wykonania art. 2 i 3 dekretu odnośnie do lat obrotowych 2007 i 2008 (sprawozdania sporządzone zgodnie z art. 3 dekretu za rok 2007 zatwierdzili biegli rewidenci PriceWaterhouseCoopers i KPMG, a za rok 2008 – biegli rewidenci Cabinet Rise) oraz projekt sprawozdania przewidzianego w art. 2 za rok 2009. W dostępnych sprawozdaniach stwierdzono, że środki publiczne przyznane grupie France Télévisions nie przekroczyły kosztu netto wykonywania nałożonych na nią obowiązków świadczenia usługi publicznej ze grupa France Télévisions spełniła zwykle warunki rynkowe w całej swojej działalności komercyjnej. Wyklucza to ewentualne subsydiowanie skrośne między działalnością komercyjną a usługą publiczną. Sporządzenie przedmiotowych sprawozdań wskazuje ponadto że zestawianie rachunków kosztów i dochodów związanych ze świadczeniem usługi publicznej dla różnych kanałów France Télévisions jest możliwe dzięki istniejącym narzędziom księgowym, w przeciwieństwie do tego, co utrzymuje w szczególności M6.

(109) Zasady kontroli *ex post* środków publicznych przewidziane w dekrete nr 2007-958 będą miały zastosowanie do zgłoszonej dotacji budżetowej. Od czasu wdrożenia kontroli całkowite środki publiczne przyznane na rzecz France Télévisions były niewystarczające, aby pokryć koszt netto wykonywania obowiązków świadczenia usługi publicznej, dlatego kwestia ewentualnej nadmiernej rekompensaty w ogóle nie wystąpiła. Wydaje się, że w średniookresowych prognozach kosztów i dochodów zawartych w planie operacyjnym i przedstawionych w tabeli 1 powyżej przewidziano niewielką nadwyżkę w 2012 r., która – jeżeli się potwierdzi i nie będzie niezbędna do zlikwidowania deficytu prognozowanego na lata 2010 i 2011 – powinna zasadniczo zostać przeznaczona priorytetowo na wydatki na produkcję dzieł audiowizualnych.

(110) W każdym razie w celu dostosowania istniejącego systemu do nowych ustaleń wprowadzonych w 2009 r. w komunikacie w sprawie radiofonii i telewizji publicznej władze francuskie zobowiązują się do zmiany art. 2 dekretu nr 2007-958 z dnia 15 maja 2007 r. w celu:

— zapewnienia sporządzania na koszt France Télévisions sprawozdania dotyczącego oddzielnych rachunków, poddawania tego sprawozdania, podobnie jak ma to miejsce w przypadku sprawozdania przewidzianego w art. 3, kontroli podmiotu zewnętrznego,

⁽¹³⁾ Zob. decyzja nr C(2005) 1166 wersja ostateczna, akapity 65–72.

⁽¹⁴⁾ Wyrok z dnia 11 marca 2009 r. TF1 przeciwko Komisji, sprawa T-354/05, Zb.Orz. 2009 s. II-00471), pkt 205–209.

⁽¹⁵⁾ Zob. w szczególności wyrok z dnia 1 lipca 2010 r. M6 i TF1 przeciwko Komisji (sprawy połączone T-568/08 i T-573/08), w szczególności pkt 115 i następne, dotychczas nieopublikowany.

którego wybór zatwierdza minister właściwy do spraw komunikacji społecznej, a także przekazywania go temu ministrowi oraz Zgromadzeniu Narodowemu i Senatowi,

— udoskonalenia operacyjnego mechanizmu służącego do zapewniania skutecznego odzyskiwania ewentualnej nadmiernej rekompensaty lub subsydiowania skrośnego, które wykazano w wspomnianych oddzielnych rachunkach i które byłyby niezgodne z art. 53 ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. o wolności komunikacji społecznej oraz z komunikatem Komisji w sprawie radiofonii i telewizji.

(111) W tych okolicznościach wydaje się, że Republika Francuska będzie dysponowała odpowiednimi mechanizmami w celu przeprowadzania regularnych i skutecznych kontroli wykorzystania finansowania publicznego w celu przeciwdziałania wszelkiej nadmiernej rekompensacie lub subsydiowaniu skrośnemu, zgodnie z komunikatem w sprawie radiofonii i telewizji publicznej.

(112) Uwzględniając powyższe ustalenia, wydaje się, że ewentualne ograniczenia konkurencji wynikające z obecności France Télévisions na rynkach komercyjnych, na których grupa ta będzie działać jeszcze po pełnym wdrożeniu reformy, będą zasadniczo ograniczone. Obecność ta będzie prawdopodobnie bardzo ograniczona, a w wyniku reformy nastąpi prawdopodobnie, choćby częściowo, przeniesie popytu na reklamę telewizyjną na konkurentów France Télévisions.

(113) Jak zasygnalizowano bowiem w liście udostępnionym do wiadomości publicznej przez siedem prywatnych kanałów telewizyjnych lub radiowych, całkowite wdrożenie reformy i zniesienie nadawania reklam w France Télévisions może doprowadzić do: „stworzenia mediom prywatnym potrzebnej im możliwości odbicia”, natomiast utrzymanie reklam: „miałoby szkodliwe skutki dla wszystkich mediów francuskich i istotnie zmieniłoby perspektywy gospodarcze podmiotów...”⁽¹⁶⁾

(114) Innymi słowy, częściowe wycofanie France Télévisions i zmiana ukierunkowania struktury jej dochodów – komercyjnych lub publicznych z tytułu rekompensaty – na nadawanie programów odpowiadających jej zadaniom związanym ze świadczeniem usług w ogólnym interesie i to bez bezpośredniej rekompensaty finansowej dla widzów zmniejszają ewentualne ograniczenia konkurencji na konkurencyjnych rynkach, na których działa

France Télévisions. To wycofanie otwiera przestrzeń, która mogłaby zostać przejęta przez nowe podmioty wchodzące na rynek lub podmioty, których obecność na rynku reklam jest obecnie ograniczona, co spowodowałoby docelowo zwiększenie dynamiki konkurencji.

(115) Wynika z tego, że w świetle dostarczonych informacji i zobowiązań podjętych przez Republikę Francuską finansowanie publiczne będzie miało na celu umożliwienie France Télévisions pokrycia kosztów netto ponoszonych z tytułu wywiązywania się z obowiązków nałożonych na grupę, i finansowanie to będzie musiało ograniczać się do wspomnianych kosztów i podlegać kontrolom *ex post*, które spełniają kryteria określone w komunikacie w sprawie radiofonii i telewizji publicznej. Ponadto jeżeli France Télévisions ograniczy również swoją obecność na konkurencyjnych rynkach, przewidziana pomoc nie grozi wywieraniem wpływu na rozwój wymiany handlowej w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii, przez co spełni warunki stosowania art. 106 ust. 2 TFUE.

(116) Ponadto Republika Francuska zobowiązała się do dostarczania Komisji rocznego sprawozdania do roku 2013, w którym reforma publicznego sektora audiowizualnego zostanie zakończona, co pozwoli na monitorowanie najistotniejszych aspektów wdrażania reformy w świetle zasad dotyczących pomocy państwa, a mianowicie rekompensat rocznych i mechanizmów kontroli *ex post*, warunków stosowanych przez France Télévisions do jej działalności komercyjnej i zmiany jej pozycji na rynku oraz rocznego wykonywania umowy w sprawie celów i środków.

(117) Przy uwzględnieniu znacznego zakresu reformy, innowacji w dziedzinie finansowania zadań związanych ze świadczeniem usług przez France Télévisions, które wprowadza, ich wpływu na zmiany kosztów i dochodów France Télévisions i niepewnego otoczenia gospodarczego rynków mających wpływ na komercyjne dochody France Télévisions i jej konkurentów zobowiązanie to umożliwi Komisji weryfikację i bliższe monitorowanie wdrażania reformy oraz zobowiązań podjętych przez Republikę Francuską w ramach niniejszego postępowania.

Nowe podatki przewidziane w ramach reformy publicznego sektora audiowizualnego

(118) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące istnienia ewentualnego związku między przeznaczeniem dochodów pochodzących z nowych podatków z tytułu reklamy i łączności elektronicznej a roczną dotacją, która ma być wypłacana, począwszy od 2010 r. na rzecz France Télévisions. Możliwość wykazania takiego związku oznaczałaby, że podatki te należy uznać za stanowiące integralną część pomocy i podlegające badaniu jej zgodności z rynkiem wewnętrznym. Jeżeli można wykluczyć istnienie

⁽¹⁶⁾ List prezesów TF1, M6, Canal +, Next Radio TV, NRJ, RTL i telewizji lokalnych do Prezydenta Republiki Francuskiej z dnia 21 czerwca 2010 r., dostępny od dnia 24 czerwca 2010 r. na stronie internetowej: <http://www.latribune.fr/technos-medias/publicite/20100623trib0a00523461/france-televisions-les-medias-prives-insistent-pour-mettre-fin-a-la-publicite-.html>

takiego związku w odniesieniu do 2009 r., uwzględniając w szczególności daty wejścia w życie i wdrożenia ustawy nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie publicznego sektora audiowizualnego, to w świetle deklaracji złożonych przez najwyższe władze francuskie pozostaje jednak wątpliwość odnośnie do przyszłości.

(119) Z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości potwierdzonego przez wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r. w postępowaniu prejudycjalnym *Régie Networks* (C-333/07) (pkt 99) wynika, że: „aby opłatę można było uznać za integralny składnik pomocy, niezbędne jest istnienie, w świetle znajdujących zastosowanie uregulowań krajowych, nierozzerwalnego związku między opłatą a pomocą w tym znaczeniu, że dochody uzyskane z opłaty są obowiązkowo przeznaczane na finansowanie pomocy i wpływają bezpośrednio na stopień natężenia pomocy, a w konsekwencji na ocenę zgodności tej pomocy ze wspólnym rynkiem”⁽¹⁷⁾. Dwa warunki stosowania ustanowione przez Trybunał, mianowicie odpowiednie przepisy krajowe i bezpośredni wpływ kwoty pomocy zostały zbadane poniżej.

(120) W prawie francuskim, na mocy art. 36 ustawy organicznej z dnia 1 sierpnia 2001 r. dotyczącej ustaw budżetowych, przeznaczenie na rzecz innej osoby prawnej środków stanowiących dochód państwa może wynikać wyłącznie z przepisu ustawy budżetowej. W ustawie finansowej należy zatem wyraźnie przewidzieć, że dochody pochodzące z podatków z tytułu reklamy i łączności elektronicznej wprowadzone ustawą nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r. będą w całości lub częściowo przeznaczone na finansowanie *France Télévisions*. Takiego przepisu dotychczas nie przyjęto. Republika Francuska zobowiązuje się, zgodnie z przepisami zawartymi w art. 108 ust. 3 TFUE, powiadamiać w przyszłości Komisję o każdym projekcie zmiany struktury systemu. W tych okolicznościach nie można ustalić w wiążący sposób związku między zgłaszaną pomocą a przeznaczeniem nowych podatków wprowadzonych na mocy prawa krajowego w rozumieniu orzecznictwa Trybunału.

(121) Ponadto wydaje się, że decydującym kryterium przy określaniu rocznej kwoty dotacji budżetowej, łącznie z przewidzianą kwotą środków pochodzących z opłaty na rzecz publicznego sektora audiowizualnego, będzie wysokość kosztów netto z tytułu obowiązków świadczenia usługi publicznej nałożonych na *France Télévisions*, a nie wysokość dochodów pochodzących z nowych podatków. Otóż prognozowane koszty świadczenia usługi publicznej są i będą przedmiotem ocen *ex ante* w ramach umowy w sprawie celów i środków zgodnie z art. 53 zmienionej ustawy nr 86-1067

z dnia 30 września 1986 r. o wolności komunikacji społecznej, wielkość dotacji rocznej przewidzianej w projekcie ustawy budżetowej zostanie ustalona w zależności od przewidzianych kosztów netto, a zbieżność między prognozami a wynikami należy ustalić i w razie potrzeby skorygować *ex post* w sprawozdaniu przewidzianym w ramach wdrażania art. 2 dekretu nr 2007-958 z dnia 15 maja 2007 r. dotyczącego stosunków finansowych między państwem a podmiotami publicznego sektora audiowizualnego. W związku z tym, że koszty są ponoszone niezależnie od środków uzyskiwanych z tytułu podatków, dochody z podatków nie mogą wpływać bezpośrednio na wysokość pomocy. Ponadto wydaje się, że stawki podatków pierwotnie przewidziane przez rząd francuski uległy zmniejszeniu w ostatecznej wersji ustawy przegłosowanej przez Parlament, co nie oznacza jednak równoczesnego i proporcjonalnego zmniejszenia dotacji, która ma być wypłacana na rzecz *France Télévisions*.

(122) W związku z powyższym podatki z tytułu reklamy i łączności elektronicznej wprowadzone w ustawie nr 2009-258 z dnia 5 marca 2009 r. nie stanowią integralnej części pomocy, a zatem nie muszą być włączone do oceny zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym w przeciwieństwie do tego, co twierdzą zainteresowane osoby trzecie, a mianowicie ACT, FFTCE, Stowarzyszenie Telewizji Prywatnych, M6 i TF1.

(123) Wniosek ten pozostaje bez uszczerbku dla zgodności z prawem Unii przedmiotowych podatków i dotyczących ich szczegółowych przepisów jako odrębnych środków, w szczególności, jeżeli chodzi o podatek z tytułu łączności elektronicznej w odniesieniu do kwestii badanych w ramach postępowania w sprawie naruszenia nr 2009/5061 dotyczącego dyrektywy 2002/20/WE lub dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej⁽¹⁸⁾.

(124) Komisja przyjmuje ponadto do wiadomości oświadczenie, w którym Francja wyklucza przedmiotowe podatki z zakresu jej zgłoszenia będącego przedmiotem niniejszej decyzji.

VII. WNIOSEK

(125) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że roczną dotację budżetową na rzecz *France Télévisions* wdrożoną w przedstawiony wyżej sposób można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE zgodnie z zasadami i regułami przewidzianymi w odniesieniu do usług publicznych w zakresie radiofonii i telewizji publicznej,

⁽¹⁷⁾ Wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r., *Zb.Orz.* s. I-10807. Zob. również wyrok z dnia 15 czerwca 2006 r., *Air Liquide Industries Belgium* (C-393/04 i C 41/05) *Zb.Orz.* s. I-5293, pkt 46.

⁽¹⁸⁾ *Dz.U.* L 108 z 24.4.2002, s. 33.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa, którą Republika Francuska zamierza przyznać na rzecz France Télévisions w formie rocznej dotacji budżetowej w zastosowaniu art. 53 ust. VI zmienionej ustawy nr 86-1067 z dnia 30 września 1986 r. o wolności komunikacji społecznej, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Niniejszym wyraża się zgodę na przyznanie tej pomocy.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 lipca 2010 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący
